

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*МИНИСТАРСТВА ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**МИНИСТАРСТВА ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1-1001/22

Сарајево, јул 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	9
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	11
1.	КРИТЕРИЈУМИ	11
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	11
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	19
3.1.	Организација и руковођење	19
3.2.	Функционисање система интерних контрола - контролно окружење	22
3.3.	Финансијско управљање и контрола	23
3.4.	Интерна ревизија	24
3.5.	Превенција корупције	24
4.	БУЏЕТ	25
4.1.	Активности из оквира надлежности	26
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	27
5.1.1.	Бруто плате и накнаде	28
5.1.2.	Издаци за употребу возила	28
5.1.3.	Издаци за путне трошкове	30
5.1.4.	Уговорене услуге	30
5.1.5.	Вишегодишња капитална улагања	33
5.2.	Преглед прихода и примитака	34
5.3.	Биланс стања	36
5.3.1.	Средства	37
5.3.2.	Обавезе	38
5.3.3.	Попис средстава и обавеза	38
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	45
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	50
7.1.	Набавка услуга одржавања возила	52
8.	ОСТАЛО	54
8.1.	ИТ ревизија	54
8.2.	Судски спорови - имовинско-правно питање	55
8.3.	Ревизија ДКП БиХ	56
9.	КОМЕНТАРИ	61
	ПРИЛОЗИ	61

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење с резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Министарства иностраних послова (у даљем тексту: Министарство)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, осим за могуће ефекте питања описаних у одјељку *Основ за мишљење с резервом*, финансијски извјештаји Министарства приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење с резервом

Као што је наведено у Извјештају:

1. *Због утврђених недостатака при попису средстава и обавеза, нисмо у могућности потврдити тачност билансних позиција у дијелу потраживања, обавеза и сталних средстава Министарства (тачка 5.3.3. Извјештаја).*

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Министарства** у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједите основ за наше мишљење.

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Министарства** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донесене на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и одражавају ли финансијски извјештаји трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези с, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези с ревизијом финансијских извјештаја **Министарства** за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Министарства за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Министарства** у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Неусклађеност Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са одлукама Савјета министара БиХ (тачка 3.1. Извјештаја),*
- *Министарство није успоставило систем финансијског управљања и контроле у складу са законском легислативом (тачка 3.3. Извјештаја),*
- *Слабости и недостаци у процесу запошљавања и статуса ангажованих лица (тачка 6. Извјештаја),*
- *Реализација одређених категорија издатака с аспекта транспарентности и намјенске употребе јавних средстава (службена возила тачка 5.1.2., путни трошкови тачка 5.1.3. и трошкови репрезентације тачка 5.1.4. Извјештаја),*
- *Недостатке и слабости у провођењу поступака јавних набавки (тачка 7. Извјештаја),*
- *Судски спор – Имовинско-правно питање (тачка 8.2. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Министарства** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврховито и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумеива и изражавање мишљења о томе јесу ли активности,

финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе користе ли се средства за одговарајуће намјене и је ли пословање **Министарства**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 28.04.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештај о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћено је 29 препорука. Од наведеног броја, седам препорука се односи на ревизију финансијских извјештаја, док су 22 препоруке дате због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Од укупног броја датих препорука, 20 препорука се односи на неправилности, недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, у складу с тим, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ²	
			Финансијски извјештај	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	3.1.	Организација и руковођење		●		●
2.				●	●	
3.	3.3.	Финансијско управљање и контрола		●		●
4.	4.1.	Активности из оквира надлежности		●		●
5.	5.1.2.	Издаци за употребу возила		●		●
6.	5.1.3.	Издаци за путне трошкове		●		●
7.	5.1.4.	Уговорене услуге		●		●
8.				●		●
9.	5.1.5.	Вишегодишња капитална улагања		●		●
10.	5.3.1.	Средства		●		●
11.	5.3.2.	Обавезе		●	●	
12.	5.3.3.	Попис средстава и обавеза	●			●
13.			●			●
14.			●			●
15.			●		●	
16.			●		●	
17.			●		●	
18.			●			●
19.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●		●
20.				●		●
21.				●		●
22.				●		●
23.	7.	Јавне набавке		●	●	
24.				●	●	
25.				●	●	
26.				●		●
27.				●		●
28.	8.1.	ИТ ревизија		●		●
29.	8.2.	Судски спорови		●	●	

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

² Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило јесу ли предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, у складу с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају успоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину³
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о интерној ревизији
- Закон о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Министарства за 2020. годину изразила мишљење с резервом на финансијске извјештаје на попис средстава и обавеза те мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањем пажње на неусклађеност Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са одлукама Савјета министара БиХ, на изостанак активности на успостави система финансијског управљања и контроле, ангажовање лица на основу уговора о дјелу и недостатке у процесу јавних набавки.

У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

³ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено у складу с одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

Министарство је поступајући по члану 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ, обавијестило Канцеларију за ревизију о предузетим активностима на реализацији препорука датих у извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину, а обавијест је достављена изван законом прописаног рока.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације коришћени су сљедећи симболи:

☑ реализоване препоруке, 🟡 препоруке чија је реализација у току, ☒ нереализоване препоруке, ① препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Министарство је дужно, сходно постојећем регулаторном оквиру, извршити усклађивање Правилника о унутрашњој организацији са одлукама Савјета министара БиХ, а све евентуалне препреке које превазилазе надлежности Министарства требају бити делегиране надлежним институцијама.	У 2020. години формирана је радна група за израду новог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. До окончања завршне ревизије наведене активности нису биле окончане.	☒
2.	Поново истичемо да Министарство треба сачинити одлуку о условима и начину упућивања запослених у Министарству на рад у ДКП БиХ у којој ће бити јасно дефинисане процедуре и критеријуми који се користе приликом упућивања запослених у ДКП БиХ, при чему треба изнаћи начин да се изврши прерасподјела средстава у корист ДКП-а БиХ за које не постоји довољна заинтересованост запослених.	Према расположивим информацијама начињен је приједлог нове Одлуке те се доношење исте очекује у наредном периоду. Проблематика упућивања запослених у ДКП за које не постоји заинтересованост настоји се ријешити и Правилником о платама и накнадама упослених у ДКП који је још у нацрту.	🟡
3.	Потребно је да Министарство и даље предузима активности у циљу регулисања питања која се везују за Закључак Предсједништва БиХ из 2019. године.	Министарство је предузимало активности и слало је чак и ургенције, али се Предсједништво БиХ уопште није оглашавало по наведеним упитима и ургенцијама.	🟡
4.	Министарство је обавезно да пропише процедуре у случају настанка штете на возилима, редослијед активности и одговорности запослених у овом процесу.	Поступање у случају штетних догађаја на возилима уређено је Упутством о начину поступања у случају саобраћајне несреће и настале штете на службеним возилима у сједишту МВП-а БиХ од 20.10.2021.	☑
5.	Министарство је дужно поступати у складу са Упутством за подношење, праћење и књиговодствено евидентирање захтјева за рефундацију накнаде за боловање у ИСФУ систем који буџетски корисници подносе надлежним институцијама за поврат средстава те подносити захтјеве за рефундацију у одговарајућем обрачунском периоду.	Министарство је предузело активности по питању рефундација накнада за боловање те исте подноси у одговарајућем обрачунском периоду.	☑

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
6.	Министарство је дужно да обезбиједи да се, приликом попуњавања путних налога за возила и признавања трошкова, придржава одредби дефинисаних актима Савјета министара БиХ.	Увидом у путне налоге за употребу службених возила уочено је да лице које остварује право на накнаду за одвојени живот, у путни налог за возило евидентира релације мјесто рада–мјесто пребивалишта у складу са евиденцијом о присуству на послу.	
7.	Потребно је да Министарство предузме све потребне активности у циљу убрзања успоставе система финансијског управљања и контроле.	Министарство није имплементирало систем финансијског управљања и контроле.	
8.	Министарство је обавезно сачинити план интегритета и креирати окружење које ће бити у стању предузимати активности на превенцији корупције.	У току су активности на изради Плана борбе против корупције и плана интегритета – активности започете у 2022. години.	
9.	Поново истичемо да је потребно размотрити и осмислити начин према којем би сваки ДКП, сходно годишњем програму рада Министарства, сачињавао свој програм рада са планираним активностима током године на бази програма рада Министарства, а сходно томе, на крају периода, и извјештај о раду који би обухватио активности обављене током године у компарацији са програмом рада, што би била и квалитетна подлога за сачињавање извјештаја о раду на нивоу Министарства.	Министарство није успоставило систем гдје би ДКП на основу годишњег програма рада Министарства сачињавао своје планове и програме рада као и извјештаје на бази истих. Планирање и извјештавање о раду ДКП-а није системски успостављено.	
10.	Министарство треба окончати активности око припреме Нацрта закона о иностраним пословима и исти са пратећим прилозима доставити Савјету министара БиХ на разматрање.	Министарство није окончало активности око припреме Нацрта закона о иностраним пословима, одређене активности су предузимане, али је Министарство финансија и трезора БиХ вратило приједлог на дораду.	
11.	Министарство треба наставити са квалитативним унапређивањем садржаја биљешки уз финансијске извјештаје у циљу детаљнијег извјештавања о битним промјенама током године и стању имовине и обавеза Министарства на 31.12. текуће године.	Забилјешке уз финансијске извјештаје су дијелом унапријеђене, али и даље остаје обавеза за сачињавање цјеловитих и свеобухватних забилјешки уз финансијске извјештаје у складу са инструкцијом МФТ-а.	
12.	Министарство је дужно досљедно се придржавати процедура које је само прописало када су у питању права запослених која произлазе из радног односа у Министарству.	Министарство је досљедно примјењивало процедуре везано за права запослених – сва лица која су била у ДКП мрежи шест мјесеци прије одласка у пензију су враћена у сједиште.	

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
13.	Поново препоручујемо Министарству да се успоставе ефикасне контроле над издацима за путне трошкове у циљу рационалног трошења буџетских средстава, уз досљедну примјену прописа којом се регулишу накнаде за службено путовање.	Министарство још увијек није успоставило ефикасне контроле над реализацијом издатака за службена путовања.	
14.	Министарство и даље треба наставити са унапређењем евиденција о коришћењу возила чиме би се обезбиједила транспарентност и смањило могуће ненамјенско коришћење службених возила.	Министарство још увијек није успоставило ефикасне контроле над реализацијом издатака за службена возила.	
15.	Министарство је дужно да приликом коришћења средстава за репрезентацију поступа у складу са интерним правилима и правилима Савјета министара БиХ, а све у циљу рационалног трошења буџетских средстава.	Нису уочена значајнија унапређења система интерних контрола у погледу коришћења репрезентације.	
16.	Потребно је да Министарство настави активности на јасном дефинисању права и обавеза запослених у ДКП-овима БиХ у погледу здравствене заштите.	У току обављања ревизије за 2021. нису предочене информације о предузимању даљих активности на унапређењу здравствене заштите запослених у ДКП-овима БиХ.	
17.	Потребно је да Министарство анализира постојеће стање вишегодишњих капиталних улагања и направи план активности за реализацију расположивих средстава за вишегодишње капиталне пројекте.	Министарство није предузимало значајније активности на реализацији одобрених вишегодишњих пројеката.	
18.	Министарство треба да настави са активностима на успостављању поузданог система интерних контрола који ће омогућити редовни трансфер наплаћених конзуларних прихода.	Министарство континуирано ради на унапређењу постојећег система контроле наплате и трансфера прихода од конзуларних услуга у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ у циљу квалитетног рјешења.	
19.	Потребно је обезбиједити да се трошкови трансфера и други банкарски трошкови плаћају са рачуна за редовну дјелатност ДКП-а, а конзуларни рачун да се користи само за наплату и трансфер конзуларних прихода остварених у ДКП БиХ мрежи.	Трошкове одржавања конзуларног рачуна и провизије (провизија за трансфер конзуларних такси и др.) се наплаћују са конзуларног рачуна ДКП-а БиХ у појединачним случајевима само кад банке у складу са својом пословном политиком одбијају да наведене трошкове наплаћују са другог рачуна.	

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
20.	Министарство треба да настави вршити редовну контролу књиговодственог евидентирања на контима прихода и конту 191115-Разграничени приход по основу наплаћених конзуларних прихода у ДКП-има те, у сарадњи са Министарством финансија и трезора, прије састављања финансијских извјештаја, обезбиједити књиговодствено затварање конта 191115.	У сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ се врши усаглашавање књиговодственог стања на конту 191115 – Разграничени приход по основу наплаћених конзуларних такси у циљу правовременог затварања конта прихода. Међутим, салдо на конту 191115 указује на то да наведено питање није још у цијелости ријешено.	●
21.	Министарство треба да, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, размотри могућности рјешавања начина планирања и реализације банкарских и других трошкова који прате трансфер конзуларних прихода из ДКП БиХ мреже на Јединствени рачун трезора.	У сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, Министарство предузима активности на рјешавању начина планирања и реализације банкарских и других трошкова који прате трансфер конзуларних прихода из ДКП БиХ мреже на Јединствени рачун трезора.	●
22.	Потребно је сачинити процедуре за евидентирање потраживања од запослених које би укључивале и поступак наплате потраживања из ранијег периода.	Нису сачињене писане процедуре за евидентирање потраживања од запослених, нити је дефинисан поступак наплате потраживања из ранијег периода.	⊗
23.	Потребно је да Министарство, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, ријеши питање салда на конту разграничених прихода (курсне разлике).	Министарство се писаним путем обратило Министарству финансија и трезора БиХ и дате су им упуте за рјешавање тренутно постојећих салда на контима разграничења, међутим, разлог за настанак салда није ријешен. Министарство није обезбиједило да се у будућности евидентирање пословних промјена по жирорачунима у ДКП-овима врши по датуму настанка.	●
24.	Министарство треба водити рачуна да ставке књижене на контима разграничених расхода требају бити затворене у току године, иначе се евидентирају као ванредни приходи институција БиХ.	Предузете су активности на затварању евидентираних разграничених расхода у току буџетске године, међутим, нису у цијелости затворена раније резервисана средства за плаћање уговорених, капиталних, обавеза у ДКП БиХ.	●
25.	Министарство треба да унаприједи садржај извјештаја појединачних комисија за попис сталних средстава и садржај извјештаја Централне пописне комисије у смислу навођења података утврђених пописом и извођења закључка	Извјештаји појединачних комисија за попис средстава нису у свим случајевима усклађени са датим инструкцијама. И даље има простора за унапређење садржаја извјештаја, а све у циљу потврде	⊗

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
	о усклађености или неусклађености стварног и књиговодственог стања сталних средстава са стањем на 31.12. текуће године.	усклађености стварног стања са књиговодственим.	
26.	Министарство је дужно да (по потреби у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ) ријеши евентуална техничка питања у циљу успостављања пуне функционалности модула сталних средстава као обавезне помоћне евиденције за стална средства чиме би се створили услови и за усклађивање стварног стања које је утврђено пописом и књиговодственог стања сталних средстава у Главној књизи Министарства.	Модул сталних средстава, као обавезне помоћне евиденције за стална средства, није у пуној мјери успостављен у Министарству. Ни у 2021. години није извршен унос стања средстава по обављеном попису, тако да није ни покренут процес усклађивања стварног стања са књиговодственим на 31.2.2021. године.	✗
27.	Потребно је да Министарство, приликом пописа новчаних средстава, узме у обзир сва конта новчаних средстава и сачини образложења за салда на наведеним контима.	У извјештају о попису нису сачињена образложења за исказана салда на свим контима новчаних средстава.	✗
28.	Потребно је да Министарство сачини анализу документираности, структуре и рачности потраживања, те проведе неопходна књижења у циљу исказивања тачних билансних позиција у финансијским извјештајима.	Започете су активности на утврђивању структуре и рачности потраживања, односно Министарство је покренуло поступак утврђивања основности књижења потраживања с посебним нагласком за раније евидентирана потраживања.	●
29.	Потребно је, приликом евидентирања трансакција и књиговодствених промјена у Главној књизи, обезбиједити потпуно поштивање рачуноводствених правила и принципа како би исказана салда на билансним позицијама била тачна и одражавала стварно стање.	Министарство ни у 2021. години, приликом евидентирања трансакција и књиговодствених промјена у Главној књизи, није обезбијеђено потпуно поштивање рачуноводствених правила и принципа.	✗
30.	Због велике флукуације, потребно је обезбиједити ажурно вођење евиденција о запосленим тако да се створе услови да Министарство у било којем тренутку располаже информацијом о тачном броју запослених са статусом сваког запосленог лица.	Још увијек није успостављено ажурно вођење евиденција о запосленима.	✗
31.	Министарство је дужно ангажман лица путем уговора о раду на одређено вријеме проводити у складу са Законом о раду у институцијама БиХ, руководећи се принципима законитости и транспарентности.	И даље се ангажман одређеног броја лица путем уговора о раду на одређено радно вријеме проводио без расписивања јавног конкурса не водећи рачуна о принципу транспарентности.	✗
32.	Министарство је дужно руководити се условима које одређена активност (посао) треба испуњавати (Закон о облигационим односима) да би за реализацију исте био коришћен уговор о дјелу као инструмент ангажмана.	Министарство је и даље наставило праксу ангажовања запослених по уговору о дјелу на дужи временски период.	✗

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
33.	Поново препоручујемо Министарству да попуно радних мјеста врши сходно регулативи везаној за процес запошљавања у институцијама БиХ, чиме ће се обезбиједити континуитет у раду за поједина радна мјеста, те омогућити ангажман запослених у пуном капацитету на задацима који су у опису радног мјеста на које су распоређени.	И даље велик број лица обавља послове другог радног мјеста по овлашћењу те упражњена радна мјеста нису попуњена у складу са законском регулативом.	✗
34.	Министарство је дужно с посебном пажњом приступити реализацији преузетих права и обавеза из закљученог Уговора са извођачем радова у циљу ефикасног коришћења расположивих буџетских средстава за ове намјене и коначног стављања у функцију мултифункционалног атријума у дворишту Министарства.	До момента обављања завршне ревизије мултифункционални атријум у дворишту Министарства није стављен у функцију. На одступање од дефинисане динамике у реализацији закљученог Уговора са извођачем радова у значајној мјери утицај је имало именовање Надзорног органа.	●
35.	Министарство је обавезно да приликом провођења јавне набавке има исти третман према свим понуђачима и да се досљедно придржава захтјева које дефинише према потенцијалним понуђачима у конкретном поступку јавне набавке.	Приликом провођења поступака јавних набавки Министарство је углавном обезбиједило исти третман према свим понуђачима.	✓
36.	Потребно је посебно посветити пажњу на квалитетну процјену вриједности набавке радова као једном од предуслова за ефикасно трошење јавних средстава.	Министарство у 2021. години није покретало поступке набавке радова, тако да нисмо у могућности извршити оцјену реализације препоруке.	II
37.	Министарство је дужно приликом реализације набавке авио-карата досљедно примјењивати одредбе закљученог уговора у циљу заштите интереса Министарства као уговорне стране.	У одређеним случајевима није могуће тачно утврдити да ли су понуђене опције од три различите авио-компаније како је дефинисано оквирним споразумом.	●
38.	Министарство је дужно поступке јавних набавки покретати на вријеме како би исти могли бити окончани до истека важности претходног уговора о набавци.	Ни у 2021. години Министарство није обезбиједило све услове да поступке јавних набавки покреће на вријеме, односно није обезбиједило да се поступак јавне набавке оконча до истека важности претходног уговора о набавци.	●
39.	Министарство је дужно приликом реализације уговора о јавним набавкама, у случајевима примједби у погледу квалитета извршених услуга у односу на уговорено, досљедно примјењивати одредбе закљученог уговора у циљу	У 2021. години није било примједби у погледу квалитета извршених услуга у односу на уговорено, тако да оцјену реализације дате препоруке нисмо у могућности извршити.	II

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
	заштите интереса Министарства као уговорне стране.		
40.	Министарство треба, посебно у условима када значајан број ДКП-ова БиХ нема своју веб страницу, успоставити механизам за ефикасно ажурирање података и унапређење система објаве података на веб страници, гдје би се, између осталог, креирали и нови линкови као што су информације о јавним набавкама у сједишту и ДКП-овима.	Обустављене су активности на имплементацији нове веб странице и није успостављен механизам ефикаснијег ажурирања података на веб страници.	✗

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја ранијих година	Оцјена реализације препорука из извјештаја ранијих година	Статус
1	Потребно је због комплексности процедура и минимизирања ризика настанка грешке, приликом провођења поступака јавне набавке радова у ДКП-има БиХ (и других комплексних набавки), а потом и реализације тако закључених уговора, сарадњу и координацију између сједишта и ДКП-ова БиХ подићи на виши ниво - (2018. година)	У 2021.години није било значајнијих реализација набавки у ДКП-има те стога нисмо могли оцијенити реализацију дате препоруке.	II
2	Потребно је да Министарство на бази досадашњег искуства у сервисирању возила настоји потребе за робама и услугама у набавци услуга одржавања возила (с резервним дијеловима) исказати количински уз квантификације времена потребног за извршење појединачних сервисних радњи - (2018. година)	У поступку набавке услуга одржавања возила који је проведен у 2021. години избор добављача је вршен на основу исказивања јединичних цијена за услуге и резервне дијелове.	✗
3	Министарство је у поступцима набавки које проводи дужно придржавати се прописних рокова у погледу доношења одлуке о избору и закључењу уговора са изабраним добављачем - (2018. година)	Министарство није успоставило систем благовременог закључивања уговора са изабраним добављачем.	✗
4	Препоручујемо Министарству да анализира правни оквир за именовање амбасадора и других међународних представника БиХ и у складу с тим покрене иницијативу за хармонизирањем прописа, а да у међувремену, прије покретања поступка тражења агемана за именовано лице, односно прије	У 2021. години нису евидентирани случајеви именовања амбасадора без испуњавања задатих критеријума. Напомињемо да у оваквим случајевима може доћи до неусклађености са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ према којем	II

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја ранијих година	Оцјена реализације препорука из извјештаја ранијих година	Статус
	упућивања именованог лица на припреме, обезбиједи све потребне доказе за регулисање радноправног статуса именованог лица - (2019. година)	именовано лице прима плату из вишег платног разреда од оног које би примало са средњом стручном спремом (дакле, још увијек имамо ситуацију да се одређеној амбасадорици исплаћује плата високе стручне спреме иако посједује средњу стручну спрему).	
5	Министарство треба приликом будућих набавки нафтних деривата тендерску документацију креирати на начин који обезбјеђује промјену цијене навише или наниже на бази објективних параметара као што су подаци Агенције за статистику БиХ, на које утицај нема нити уговорени орган, нити добављач у току реализације уговора (оквирног споразума) - (2019. година)	Тендерском документацијом за набавку нафтних деривата дефинисани су услови у којима ће се признати промјена уговорене цијене као и начин доказивања.	

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предмет даљег праћења до тренутка док се не реализују у цијелости или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Министарство је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Министарства утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији из 2013. године и измјеном истога из 2018. године којим је у систематизацију обухваћена и Јединица за интерну ревизију. Правилником о унутрашњој организацији Министарства уређен је начин рада и руковођења Министарством, те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Правилником су систематизована радна мјеста за 658 извршилаца од којих је 288 радних мјеста систематизовано у сједишту, а 370 радних мјеста у ДКП-овима БиХ. Увидом у преглед систематизације уочили смо да је у Кабинету министрице упражњено радно мјесто техничког секретара и возача. Министарством руководи министрица именована на мандатни период од четири године почев од 24.12.2019. године.

Министарство ни у 2021. години није окончало активности на усклађивању Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста с Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ⁴ и

⁴ Службени гласник БиХ број: 30/13

Одлуком о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ⁵. У 2020. години предузете су одређене активности у смислу формирања радне групе за израду новог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији које до окончања завршне ревизије у 2022. години (април

2022. године) нису дале конкретне резултате. Имајући у виду све специфичности Министарства, постојећи Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији је у цијелости превазиђен и неприлагођен тренутним кадровским потребама те отежава свакодневно функционисање Министарства. Напомињемо да су институције БиХ биле у обавези да до краја априла 2014. године ускладе правилнике о унутрашњој организацији са горе наведеним одлукама. Од кључне је важности да Министарство у што скорије вријеме оконча започете активности гледе израде новог правилника.

Надаље, напомињемо да је Министарство преузело кодекс понашања од Агенције за државну службу БиХ који није у цијелости прилагођен потребама, тј. дјелатности Министарства која укључује и дипломатско представљање.

ПРЕПОРУКА 1

Министарство је дужно ускладити Правилник о унутрашњој организацији с важећим одлукама Савјета министара БиХ.

ПРЕПОРУКА 2

С обзиром на ризике који се могу јавити у поступањима која нису предвиђена оквиrom државне службе, Министарство, поред Кодекса државних службеника преузетог од Агенције за државну службу, треба размотрити могућност доношења правила понашања дипломата и других запослених у служби иностраних послова.

Упућивање запослених у ДКП: Још у току 2020. године су, у циљу обезбјеђења системског приступа делегирању запослених за одлазак у ДКП мрежу, припремљене измјене и допуне Одлуке о условима и начину упућивања запослених у ДКП мрежу БиХ, али исте још увијек нису усвојене – како смо информисани наведене одлуке се још увијек налазе у Кабинету министрице. Према информацијама добијеним током ревизије, државни службеници и запосленици писменим поднеском према министру су могли исказати заинтересованост за упућивање на рад у ДКП. Међутим, на огласним плочама Министарства се не објављују огласи за сва упражњена радна мјеста. Огласи се објављују само за попуњавање упражњених радних мјеста за која не постоји исказано занимање за упућивање на рад, а за које постоји потреба попуњавања. Иако одредбама Одлуке не постоји обавеза објављивања огласа за упражњена радна мјеста, сматрамо како би успостављањем јасних процедура и критеријума који би се користили приликом упућивања запослених у ДКП допринијело транспарентности и адекватнијој флукуацији те бољој искоришћености постојећих кадрова. *Такође смо мишљења како Министарство, у сарадњи са Предсједништвом БиХ, а у циљу транспарентног избора што квалитетнијих дипломата БиХ, треба предузети активности и донијети јасне писане критеријуме на основу којих би се вршили приједлози и именовања на дипломатске позиције у ДКП-*

⁵ Службени гласник БиХ број: 30/13

овима, и који би требали да буду познати јавности, односно свим квалификованим појединцима.

Надаље, током ревизије смо уочили да Министарство не посједује ажурну и свеобухватну базу података о дипломатском особљу са свим потребним елементима и подацима, укључујући и кретања и вријеме боравка по разним дестинацијама (постоји одређена база која није ажурна). Сматрамо да би таква једна база податка у електронској форми пружила добар основ за квалитетније распоређивање дипломатског особља и смањило незадовољство и сумње како се неко дипломатско особље фаворизира и распоређује у пожељније дестинације у односу на друго.

Закључком Предсједништва БиХ од 06.11.2019. године обустављено је распоређивање дипломата у и из ДКП мреже до сачињавања извјештаја о стању у ДКП БиХ са прегледом националне структуре запослених у истим, а најкасније до 18.11.2019. године. Министарство је тражени извјештај сачинило 25.11.2019. године и доставило Предсједништву БиХ.

Такође, Министарство је 21.11.2019. године заприимило акт Агенције за државну службу БиХ којим се наводи (позивајући се на Закључак Предсједништва БиХ) да није у могућности даље давати мишљења по захтјевима Министарства за интерне премјештаје државних службеника у и из ДКП мреже до доношења нове одлуке Предсједништва БиХ. Министарство је Предсједништву БиХ упутило допис у којем се наводи да упућивање дипломата у ДКП мрежу и њихов распоред унутар сједишта Министарства нису могући, те да, у циљу превазилажења тренутне ситуације, Предсједништво БиХ заузме одговарајући став и донесе појашњење у смислу избјегавања додатних правних и финансијских посљедица, чиме би се омогућио несметан наставак рада појединих организационих јединица. Такође, Министарство је у децембру 2019. године и јулу 2020. године упутило ургенцију Предсједништву БиХ по наведеним питањима.

Према расположивим информацијама, Министарство од Предсједништва БиХ није добило било какав одговор у току обављања ревизије за 2021. годину. По пријему одлуке Предсједништва БиХ о именовањима амбасадора и других међународних представника БиХ, у складу са инструкцијом од 07.04.2020. године, Министарство писмено обавјештава сва именована лица о одлуци Предсједништва БиХ и од истих тражи доставу потребне документације. Након тога, Министарство покреће процедуру прибављања агремана, односно егзекватуре.

Министарство је, на основу члана 6. Одлуке Предсједништва БиХ о именовању амбасадора и других међународних представника БиХ, сачинило Приједлог правилника о критеријумима за оцјењивање рада амбасадора, амбасадора *at large*, шефова дипломатских мисија, представника БиХ при међународним организацијама који су у својству шефа дипломатске мисије, генералних конзула и амбасадора који су именовани или упућени на рад у међународне организације као запосленици тих организација и доставило га 18.08.2020. године на сагласност Предсједништву БиХ. Предсједништво БиХ није ни у 2021. години дало одговор на достављени приједлог.

3.2. Функционисање система интерних контрола - контролно окружење⁶

Током ревизије за 2021. годину поново смо уочили исте или сличне неправилности, недостатке и слабости у функционисању Министарства (то потврђује и обим нереализованих препорука ревизије), који упућују на закључак како цјелокупан систем интерних контрола у Министарству још увијек није на задовољавајућем нивоу.

На основу ревизијом утврђених чињеница, поново смо констатовали слjedeће недостатке и слабости: систем финансијског управљања и контроле је на доста ниском нивоу развоја, правилник о унутрашњој организацији није усклађен са одлукама Савјета министара, процес запошљавања и ангажовања особља и даље није у цијелости транспарентан, пописом имовине нису у цијелости усклађена књиговодствена стања са стварним стањем сталних средстава, потраживања и обавеза, није у цијелости ријешено сравњење наплате прихода које Министарство остварује на основу свога пословања, реализација вишегодишњих капиталних издатака и даље није на задовољавајућем нивоу, документација и евиденције везане за осјетљиве категорије трошкова (репрезентација, употреба службених возила, путни трошкови и слично) и даље није уредна и цјеловита, уочени пропусти, недостаци и слабости код процеса јавних набавки и слично. Иако се наведени недостаци и слабости понављају већ дужи низ година, нисмо уочили значајније и конкретније активности Министарства на њиховом рјешавању. Постојећи степен развоја система интерних контрола представља висок ризик за ефикасно пословање институције, те може у коначници успорити или онемогућити остваривање циљева Министарства. По нашем мишљењу, кључни аспекти који систем интерних контрола Министарства, његову организацију и функционисање, чине неефикасним су:

- *недостатак закона о иностраним пословима,*
- *неусклађеност и превазиђеност постојеће унутрашње организације и систематизације,*
- *слабости у систему управљања људским ресурсима - HRM и*
- *низак степен развоја и успоставе система финансијског управљања и контроле – ФУК.*

Надаље, утврдили смо да се одређен број случајева обављања послова другог радног мјеста по овлашћењу у сједишту Министарства односи на врло значајна и руководећа радна мјеста, попут помоћника министра, секретара Министарства и сл. Ова пракса траје дужи временски период што утиче на успостављање квалитетног система интерних контрола и обезбјеђење континуитета у пословима Министарства.

Постојеће контролно окружење у којем дјелује Министарство, без горе наведених компоненти и са утврђеним мањкавостима, не може се сматрати задовољавајућим, јер темељни предуслови за провођење цјеловитих интерних контрола нису створени. Слабости контролног окружења детерминирају мању ефективност контрола те повећавају ризик настанка неправилности и недостатака у пословању. Ефективно контролно окружење служи као претпоставка стабилном систему интерних контрола.

Детаљније информације о уоченим неправилностима и недостацима у пословању Министарства током 2021. године дата су у одговарајућим поглављима овог Извјештаја.

⁶ Контролно окружење обухвата слjedeће елементе: интегритет и етичке вриједности, филозофију и начин рада менаџмента, организациону структуру, одређивање овласти и задужења, политике и праксу који се односе на људске ресурсе, компетентност особља

3.3. Финансијско управљање и контрола

Финансијско управљање и контрола је свеобухватан систем политика, процедура и активности који успоставља и за који је одговоран руководилац институције, а заснива се на управљању ризицима и даје разумно увјеравање да ће циљеви институције бити остварени на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин.

На основу извршене ревизије Министарства, закључили смо да још увијек није успостављен ефикасан систем финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁷, Приручником за финансијско

Министарство још увијек није успоставило систем финансијског управљања и контроле у складу са законском регулативом.

управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Ревизорским поступцима смо утврдили како Министарство није провело све кључне активности у погледу успоставе система финансијског управљања и контроле, иако су законске одредбе које дефинишу успоставу система на снази већ више година. Једину активност коју је Министарство провело је сачињена мапа пословних процеса без било каквих даљих активности (идентификовање и процјене ризика, те израђен регистар ризика и слично). Анализирајући сачињену мапу пословних процеса уочили смо како један, према нашем мишљењу, изузетно важан процес – прикупљање прихода путем конзуларног пословања– није идентификован и мапиран те се као такав неће рефлектовати ни у регистру ризика.

Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ достављен је Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли за 2021. годину. На многа кључна питања из упитника о самопроцјени дат је негативан одговор „не“ што потврђује чињеницу како није било значајнијих активности на успостави и развоју финансијског управљања и контроле у току 2021. године.

Надаље истичемо како је потребно нарочиту пажњу посветити проблематици управљања ризицима јер квалитетно урађен и имплементиран регистар ризика (који још увијек није сачињен) пружа институцији информацију о кључним ризицима на које треба дјеловати провођењем мјера које имају за циљ успоставу и јачање одговарајућих интерних контрола. Развој система финансијског управљања и контроле је континуиран процес, а да би исти био учинковит, нужна је стална посвећеност и провођење свих активности у циљу даљег развоја и унапређења. Све наведено указује на то да у Министарству још увијек не постоји довољно разумијевања о значају и користима од унапређења интерних контрола. С обзиром на протек времена и обим до сада обављеног посла у вези с успоставом система финансијског управљања и контроле, закључујемо како Министарство није било довољно посвећено и активно на успостави система финансијског управљања и контроле.

ПРЕПОРУКА 3

Сугеришемо Министарству да знатно више пажње посвети успостави и развоју система финансијског управљања и контроле у складу с важећом законском регулативом.

⁷ Службени гласник БиХ, бр.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

3.4. Интерна ревизија

Према критеријумима утврђеним у Закону о интерној ревизији институција БиХ⁸ и Одлуци о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁹, Министарство је успоставило јединицу интерне ревизије у свом саставу у току 2021. године. Интерна ревизија у Министарству је успостављена у пуном капацитету. Током 2021. године интерна ревизија је извршила седам ревизија - шест редовних и једну накнадну (процеси/теме које су ревидиране: управљање имовином, канцеларијско пословање, обуке запослених, обрачун плата и накнада у сједишту Министарства, уговорене услуге у сједишту Министарства, управљање визама и путним листовима и накнадну ревизију праћење реализације датих препорука) са укупно датим бројем препорука 39. Анализом сачињених извјештаја интерне ревизије Министарства из 2021. године, уочили смо сличне или идентичне проблеме и ревизионе налазе са којима смо се сусретали у нашем раду. Истичемо да је потребно посветити дужну пажњу извјештајима интерне ревизије те пратити имплементацију датих препорука те, у случају одсуства реализације, утврдити разлоге и предузети одговарајуће мјере.

Даљи развој функције интерне ревизије, одабир тема према скали утврђених ризика те праћење реализације препорука интерне ревизије недвојбено ће допринијети бољем функционисању cjелокупног система интерне контроле и остварењу циљева Министарства.

3.5. Превенција корупције

Имајући у виду значајност и природу дјелатности Министарства, наглашавамо како борба против преваре и корупције треба бити слојевита и при самом врху приоритета активности Министарства. У циљу ефикасније борбе против корупције нужно је превентивним и проактивним дјеловањем спречавати све негативне појаве гледе могућих коруптивних радњи у ризичним пословним процесима унутар Министарства (првенствено у процесу запошљавања и јавних набавки, конзуларног пословања, остварење прихода, управљања људским ресурсима у цјелини и слично).

Током ревизије смо уочили да су у 2022. години покренуте активности на изради Плана борбе против корупције Министарства за 2022. годину и формирана је Радна група за израду Плана интегритета Министарства. Радна група је формирана почетком априла 2022. године са задатком да приједлог сачини у року од три мјесеца. Сама имплементација и оцјена ефеката доношених аката бит ће предметом ревизије наредне године.

Сматрамо нужним истакнути потребу одговорног и одлучног приступа процесу борбе против корупције у Министарству који, прије свега, подразумијева предузимање превентивних активности (побројаних у тексту) које би спријечиле све могуће облике коруптивних радњи – посебно у високо ризичним процесима пословања.

⁸ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁹ Службени гласник БиХ, број 49/12

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременом финансирању¹⁰ користећи као основ одобрени буџет за 2020. годину. Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину¹¹, Министарству су одобрена средства у укупном износу од 53.426.000 КМ (текући издаци 52.132.000 КМ и капитални издаци 1.294.000 КМ).

Министарству су, у складу с одлукама о привременом финансирању, и кроз оперативне планове буџета у 2021. години, одобрена средства у укупном износу од 53.426.000 КМ. Реализација средстава одобрених на основу одлука о привременом финансирању у 2021. години износи 49.291.759 КМ.

У складу с Инструкцијом о реструктурисању расхода буџетских корисника, Министарство финансија и трезора БИХ је, на основу захтјева Министарства од 30.11.2021. године, донијело је Одлуку о реструктурисању расхода Министарства у износу од 1.625.000 КМ или 3,04 % укупно одобрених расхода за 2020. годину (53.426.000 КМ). Одлуком су повећана расположива средства на позицијама путних трошкова (200.000 КМ), издаци телефонских и поштанских услуга (380.000 КМ) и уговорених услуга (1.045.000 КМ) а смањене позиције накнада трошкова запослених (605.000 КМ), набавке материјала (180.000 КМ), издатака за услуге превоза и гориво (80.000 КМ), издатака за текуће одржавање (60.000 КМ) и капиталних издатака (700.000 КМ).

РБ	РАСХОДИ	Укупно расположиво средства	Укупно реализовано у 2021. (у КМ)	Индекс %
1.	2.	3.	4.	4/3
2.	Плате и накнаде	37.207.369	34.763.989	93
3.	Материјални трошкови	15.660.700	14.551.338	93
4.	Капитална улагања	9.190.684 ¹²	572.172	6
УКУПНО		62.058.753	49.887.499	80

Табела 3. Укупно расположива средства намијењена за финансирање пословања и за остваривање утврђених циљева Министарства у укупном износу од 62.058.753 КМ

Поред средстава одобрених одлукама о привременом финансирању Министарство је у 2021. години располагало и додатним средствима у укупном износу од 8.632.753 КМ. Додатно расположива средства Министарство је у 2021. години имало на основу: пренесених неутрошених средстава одобрених за вишегодишња капитална улагања (5.290.983 КМ), средстава одобрених за реализацију програма Куповине објеката за потребе ДКП БиХ (3.305.701 КМ) те по основу новчаних донација (36.069 КМ). У коначници Министарство је у 2021. години располагало средствима у укупном износу од 62.058.753 КМ, чија је реализација закључно са 31.12.2021. године 49.887.449 КМ.

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹¹ Службени гласник БиХ, број 46/20

¹² Износ од 9.190.684 КМ обухвата средства одобрена по одлукама о привременом финансирању Савјета министара БиХ за 2021. годину (594.000 КМ), пренесена средства за капитална улагања програма посебних наміјена из 2020. године (5.290.983 КМ) као и средства из новоствореног програма финансирањом из примитака од заједничке продаје некретнина - сукцесија у износу од 3.305.701 КМ

4.1. Активности из оквира надлежности

Министарство је сачинило Програм рада за 2021. годину, а исти је Савјет министара БиХ усвојио на 23. сједници одржаној 29.12.2020. године. Министарство је сачинило Извјештај о раду и исти доставило Савјету министара на разматрање и усвајање. Извјештај о раду за 2021. годину још увијек није усвојен од стране Савјета министара БиХ у вријеме окончања завршне ревизије (април 2022. године).

Увидом у Програм рада констатовано је да је исти сачињен на програмској основи. Тачније, у Министарству су идентификована четири основна програма - пројекта, а то су: убрзавање европског пута БиХ, НАТО – јачање институционалне сарадње, структуралних активности и безбједносних односа, заштита интереса држављана БиХ у иностранству и међународно – правна сарадња. Узимајући у обзир организациону структуру Министарства које, осим сједишта, има и 56 дипломатско-конзуларних представништава, поставља се питање начина на који ДКП-ови учествују у реализацији програма рада Министарства који се усваја од стране Савјета министара БиХ па самим тим постаје и дијелом програма рада Савјета министара БиХ. Наиме, кроз ревизионе активности у сједишту и ДКП БиХ констатовали смо да ДКП-ови званично не планирају своје активности током године, а самим тим и не сачињавају извјештај који би садржавао преглед реализованих активности у току године у компарацији са програмом рада. У вези с наведеним се поставља питање у којој мјери и обиму сваки ДКП доприноси реализацији програма рада Министарства у току године и по којим програмима или потпрограмима су те активности реализоване. Имајући у виду наведено, посебно наглашавамо да се приликом планирања буџета узму у обзир плански задаци које Министарство или поједини ДКП-ови требају реализовати, као и потребне трошкове усклађене са одобреним финансијским средствима, како на нивоу Министарства тако и по појединим ДКП-овима.

Изјава о одговорностима за остварење циљева Министарства за 2021. годину, која се доставља надлежном министарству уз годишњи финансијски извјештај, не садржи процент извршења свих циљева утврђених Програмом рада Министарства за 2021. годину - већ се у рубрици процент наводи ријеч „континуирано“. Мада је податак о реализацији одређених планираних активности презентован у приједлогу Извјештаја о раду Министарства за 2021. годину, постоји потреба да информације о планираним и реализованим активностима које се презентују у више различитих докумената буду јасне, упоредиве и транспарентне.

С обзиром на то да се Министарство у оквиру своје основне дјелатности већим дијелом бави оперативним провођењем спољне политике БиХ, ревизија у складу с ревизионим стандардима и законским оквиром није значајнију пажњу посвећивала и анализирала дјелатност Министарства у том сегменту из оправданих разлога (то није предмет ревизије) већ смо се искључиво фокусирали на оперативне активности Министарства које имају одраза на финансијско пословање (ревидирање остварених прихода и расхода, јавне набавке, унутрашња организација, успоставу система интерних контрола и слично).

ПРЕПОРУКА 4

Потребно је размотрити и осмислити начин према којем би сваки ДКП, у складу с годишњим програмом рада Министарства, сачињавао свој програм рада са планираним активностима током године на бази програма рада Министарства, а сходно томе, на крају периода, и извјештај о раду који би обухватио активности обављене током године у компарацији са програмом рада, што би била и квалитетна подлога за сачињавање извјештаја о раду на нивоу Министарства.

Закон о иностраним пословима: Министарство финансија и трезора БиХ је 22.3.2022. године упутило одговор Министарству на тражено мишљење о Приједлогу нацрта закона о иностраним пословима са коментарима и сугестијама. Министарство тренутно разматра и анализира коментаре Министарства финансија и трезора БиХ и настоји исте имплементирати. Од кључне је важности да Министарство што прије уради свој дио посла и да сачињени приједлог закона пошаље у даљу процедуру.

Напомињемо да је постојање закона о иностраним пословима основни предуслов за ефикасно и законито функционисање Министарства, који нажалост није испуњен од оснивања Министарства. Непостојање закона о иностраним пословима оставља простор за импровизацију, субјективно/дискреционо одлучивање и *ad hoc* поступање у различитим ситуацијама што није добра пракса у јавном сектору. Свјесни чињенице да многе институције учествују у припреми приједлога доношења споменутог закона (Министарство, Савјет министара, Предсједништво БиХ), а Парламентарна скупштина БиХ у коначници исти усваја, непостојање закона о иностраним пословима се у највећој мјери негативно одражава/рефлектира на пословање Министарства, услјед чега ову проблематику и адресирамо путем извјештаја о ревизији Министарства.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Министарство је сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставило га мјеродавним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року. Годишњи извјештај је сачињен у складу с Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Инструкцијом за сачињавање годишњег извјештаја о извршењу буџета буџетских корисника за период 01.01. - 31.12.2021. године. Министарство је у забиљешкама уз финансијске извјештаје образложило билансне позиције и извршење буџета по свим позицијама, али напомињемо да исте нису у цијелости задовољавајуће. Ту мислимо на изостанак довољног образложења проблематике прихода, и случај са укњижбом зграде сједишта Министарства од стране Жељезница ФБиХ. Такође, имајући у виду чињеницу да се проблематика пописа, односно усклађивања стварног стања са књиговодственим, понавља кроз године, у текстуалном дијелу финансијског извјештаја није довољно обрађена наведена тема.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама – непосредна потрошња, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 49.291.759 КМ, што је за 4.134.241 КМ мање у односу на расположива средства у 2021. години. Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате (23.915.038 КМ), накнаде трошкова запослених (10.847.581 КМ), трошкове закупа (5.227.991 КМ), уговорене и друге услуге (4.334.311 КМ), издатке за енергију и комуналне услуге (1.439.980 КМ), издатке телефонских и поштанских услуга (957.342 КМ), издатке за употребу возила (639.688 КМ). Остали значајни расходи односе се на вишегодишња капитална улагања (572.172 КМ) и новчане донације (36.069 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате и накнаде

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 23.915.038 КМ (за сједиште 10.569.315 КМ, а за ДКП мрежу 13.345.723 КМ), од чега нето плате и накнаде износе 17.672.304 КМ, а порези и доприноси 6.242.735 КМ. Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у Министарству био је 482. У односу на претходну годину издаци за плате и накнаде из плата су мањи за 269.492 КМ што је посљедица непопуњавања упражњених радних мјеста након одласка у пензију запослених текуће и претходних година. За запослене у сједишту Министарства плате се обрачунавају у складу с одредбама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ и на основу одговарајуће документације, док се у ДКП-у плате обрачунавају у складу с Правилником о платама, додацима и накнадама особља у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине, Одлуком о утврђивању висине основице за обрачун плата у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у 2020. години и Одлуком о коефицијентима за дипломатско-конзуларно особље из 2008. године

Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ дефинисано је да основицу за обрачун плата у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине утврђује Савјет министара једном годишње посебном одлуком, на основу службених података Уједињених народа, на приједлог Министарства иностраних послова БиХ и прибављеног мишљења Министарства финансија и трезора БиХ. Надаље је прописано да се основица за обрачун плата примјењује након усвајања буџета за текућу фискалну годину.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: У 2021. години Министарство је наставило са примјеном Методологије за распоређивање запослених унутар платних разреда те су у виши унутрашњи платни разред помјерена 72 лица. Помјерање је извршено за један или више степени у оквиру платног разреда на основу оцјене *нарочито успјешан* стечене у претходним годинама и на основу стечених научних и стручних звања. За лица која су стекла виши степен научних и стручних звања извршено је помјерање у наредни платни разред без додатне анализе да ли је стечено звање у директној вези са описом послова радног мјеста на који је запослени распоређен. За сваког запосленог је донесено рјешење о разврставању у унутрашњи платни разред.

Лица која су распоређена на рад у ДКП БиХ нису напредовала у унутрашње платне разреде из разлога што Правилником о платама, додацима и накнадама особља у ДКП БиХ¹³ није утврђен начин обрачуна плата, додатака и накнада особља (за вријеме рада у ДКП БиХ су утврђени нулти коефицијенти за обрачун плате прописани Одлуком о коефицијентима за дипломатско-конзуларно особље БиХ). Министарство је извршило оцјењивање државних службеника и запосленика и извјештаје о оцјењивању државних службеника прослиједило Агенцији за државну службу БиХ. Од укупно 270 државних службеника оцијењено је њих 246, а 24 су неоцијењена из разлога пробног рада, кашњења с достављањем оцјена и сл.

5.1.2. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2021. години износе 639.688 КМ што је за 63.884 више у односу на претходну годину. Од укупних трошкова на сједиште се односи 66.391 КМ, а ДКП мрежу 573.297 КМ. Финансијски значајнији издаци односе се на гориво (207.135 КМ), услуге поправке и одржавање возила (136.561 КМ), материјал за поправак

¹³ Службени гласник БиХ број: 98/08 и 84/14

и одржавање возила (58.008 KM), ауто-гуме (13.173 KM), осигурање возила (189.377 KM) и услуге прања возила (25.256 KM).

Према Правилнику Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења

Документација о службеним возилима није уредна и ажурна, тако да не потврђује у цијелости коришћење службених возила у пословне сврхе.

службених возила у институцијама Босне и Херцеговине¹⁴, Министарству је дато право на коришћење шест службених возила (и то три ниже средње класе, два средње класе и једно

возило више средње класе). Савјет министара БиХ је на 34. сједници одржаној 22.04.2021. године дао сагласност на Приједлог правилника о условима набавке и начину коришћења службених специјализованих возила Министарства и ДКП БиХ. Према овом правилнику, Министарство располаже са осам специјализованих возила од чега два теретна – комби возила и 6 службених возила, док је број службених специјализованих возила у ДКП мрежи 115 (56 возила средње класе, 55 возила ниже средње класе и 4 возила за делегације виша средња класа). Министарство је са 31.12.2021.године укупно располагало са 97 службених специјализованих возила (осам у сједишту Министарства, 89 у ДКП-има, од чега су два мотоцикла) и шест службених возила (сједиште). У сједишту Министарства два се возила нису користила јер се планирају продати. Министрица, замјеник министра и секретар имају право коришћења службених возила 24 сата дневно сходно интерном акту¹⁵. Током 2021. године у Министарству нису коришћени TAG уређаји за вожњу ауто-путем.

Током ревизије коришћења службених аутомобила уочили смо да не постоји цјеловита контрола над употребом службених возила у Министарству. Наиме, у појединим колским налозима нису наведени релација кретања, вријеме коришћења службених возила, корисник возила, пређени километри, вријеме трајања вожње, приликом сипања горива нема печата и потписа добављача, евидентиране су локо - вожње од преко 170 км. Уочили смо како се не врши контрола упаривања налога за употребу службених возила са налогом за службени пут. Све наведено може имати за посљедицу повећан ризик од ненамјенске употребе службених возила.

У току обављања ревизије више пута су вршене корекције на евиденцијама о коришћењу службених возила што доводи до закључка да су евиденције мањкаве, односно да нису у цијелости ажурне, а самим тим ни сврсисходне. Мањкавост налога и евиденција онемогућава контролу употребе службених возила, оправданости трошкова и успостављање одговорности за ненамјенску употребу, нерационалности и штете на службеним возилима.

У току 2021. године извршена је набавка два службена аутомобила путем система лизинга у ДКП мрежи – Брисел и Штутгарт.

ПРЕПОРУКА 5

Потребно је унаприједити систем интерних контрола употребе службених возила који ће обезбиједити цјеловито, уредно и досљедно вођење свих евиденција о употреби возила које представљају основ за праћење и контролу трошкова те потврду намјенског коришћења возила.

¹⁴ Службени гласник БиХ, бр.: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 81/14, 5/19, 81/19, 54/20 и 80/20

¹⁵ Одлука о начину коришћења службених возила МВП БиХ, дисциплинској одговорности и одговорности за насталу штету на службеним возилима број 09/2-1-ИНТ-82/15 од 15.01.2015. године

5.1.3. Издаци за путне трошкове

Издаци за путне трошкове са 31.12.2021. године износе 953.250 КМ, од чега се на сједиште Министарства односи 624.387 КМ, а на ДКП-ове 328.862 КМ. Трошкови путовања у земљи износе 3.893 КМ, а трошкови путовања у иностранству 949.357 КМ. У односу на претходну годину издаци за путне трошкове већи су за 362.223 КМ. У току 2021. године извршено је реструктурирање буџета на позицији путних трошкова те су исти увећани за 200.000 КМ, тако да су укупно расположива буџетска средства на овој позицији износила 1.006.000 КМ.

У 2021. години и даље је присутна пракса неприлагања цјеловите пратеће документације као основе за правилан и тачан обрачун путног налога.

На основу ревидираног узорка путних трошкова уочен је дугогодишњи проблем нецјеловитости приложене пратеће документације из које би се јасно и недвосмислено закључило ко и у ком обиму сноси трошкове службених путовања (организатор или

Министарство). Ревизијом је утврђено да уз путне налоге, у највећем броју случајева, није приложено позивно писмо или нека друга протоколарна кореспонденција којом би се недвосмислено доказало ко сноси трошкове путовања, а што је важна чињеница – обавезан податак за исправан обрачун путног налога. Уочили смо и како су одређена службена путовања трајала неуобичајено дуго (преко 10 или 14 дана), вршене су исплате нових аконтација, а да претходно уплаћене нису оправдане, те да не постоји свеобухватни план путовања са анализом процјене оправданости сваког појединачног путовања. Непостојање цјеловитог годишњег плана путовања за посљедицу има нерационално планирање средстава за ове намјене, те организационе проблеме током реализације службених путовања. Приликом правдања трошкова службених путовања, у одређеним случајевима, уочени су доста штурни извјештаји са службених путовања, као и неправовремено правдање путних налога. С обзиром на значајна средства која се користе на позицији путних трошкова мишљења смо да је корисно радити на организацији система контроле оправданости и ефеката службених путовања, као и броја нужних чланова делегације – што се директно одражава на потрошњу буџетских средстава. Ревизијом је поновно утврђено да се авио-карта купује само пар дана прије самог путовања или дан прије самог путовања (Кабинет) због неблаговремености у издавању путних налога или о упућивању на службени пут) на фактурама за авио-карте приказане су количине и цијена по једној карти, међутим, у одређеним понудама није могуће тачно утврдити да ли су понуђене опције од три различите авио-компаније како је дефинисано оквирним споразумом.

ПРЕПОРУКА 6

Нужно је унаприједити систем интерних контрола у дијелу реализације путних налога и обавезно прилагања цјеловите пратеће документације као основе за правилан и тачан обрачун путног налога.

5.1.4. Уговорене услуге

Укупни издаци за уговорене услуге са 31.12.2021. године износе 4.356.510 КМ од чега је у ДКП-овима реализовано 3.628.238 КМ, у сједишту 728.272 КМ, а 22.199 КМ на донације ДКП.

Најзначајнији износи у ДКП-овима се односе на уговоре о привременим и повременим пословима (1.700.798 КМ) и услуге примарне здравствене заштите (1.380.652 КМ).

Значајнији износи реализовани у сједишту Министарства се односе на уговоре о дјелу (239.371 КМ нето), издатке за хардверске и софтверске услуге (132.421 КМ) и услуге репрезентације (80.979М).

Издаци за репрезентацију реализовани су у износу од 400.781 КМ, што је у односу на 2020. годину више за 56.080 КМ. Од укупног износа, у сједишту Министарства реализовано је 80.979 КМ, а у ДКП 319.802 КМ.

Ревизорским поступцима смо утврдили да се код рачуна репрезентације на службеним путовањима наводи посјета, састанак (ручак или дар) са представницима/ делегацијом/амбасадором, без детаљнијег образложења повода настанка трошка, док у појединим случајевима нема никаквог образложења, што у питање доводи саму сврху репрезентације и принцип транспарентности у погледу управљања јавним средствима. Рачуни репрезентације на службеним путовањима су већином плаћани путем бизнис картице. Трошкови су признати и без приложених рачуна, односно на основу забиљешке да је рачун изгубљен. За коришћење услуга ван службених просторија, у појединачним случајевима, наруџбеница нема датум што може упућивати на чињеницу да је издата ретроактивно, односно након извршених услуга. Системом узорка установили смо да је одређен број рачуна из 2020. године књижен у 2021. години.

Ревизионим тестирањем смо установили да, у појединачним случајевима, блокови интерне репрезентације не садрже податке на начин предвиђен Упутством о правдању трошкова интерне репрезентације. Такође је установљено да не постоје интерне евиденције (блокови) за одређене кориснике интерне репрезентације. Интерна репрезентација се углавном своди на свакодневно конзумирање пића и напитака запослених у границама утврђених лимита. Министарство води евиденцију о трошковима репрезентације и посебно евиденцију о датим даровима (издаци који се евидентирају на протоколарне трошкове), а према информацијама добијеним у Министарству, не води се евиденција примљених дарова јер истих није ни било у току 2021. године.

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Министарству које се односе на: према презентованим подацима, у 2021. години је било случајева набавке дарова који су евидентирани на контној позицији репрезентације, али наведено није регулисано Правилником Савјета министара БиХ о коришћењу средстава за репрезентацију¹⁶ јер се под појмом репрезентације искључиво спомиње право на коришћење средстава за угоститељске услуге. Ипак, чињеница је да у институцијама БиХ, у одређеним и оправданим случајевима, постоје реалне потребе у погледу набавке дарова које нису препознате у Правилнику Савјета министара БиХ о коришћењу средстава за репрезентацију. У складу с тим јавља се потреба регулисања овог питања од стране Савјета министара БиХ у циљу креирања регулаторног оквира који ће омогућити реализацију издатака за репрезентацију на начин који ће укључивати све стварне и оправдане потребе институција БиХ.

Бизнис картица: У складу с Одлуком о коришћењу бизнис картице Министарства¹⁷, право на коришћење бизнис картице имају министар, замјеник министра и секретар. Лимит задужења путем бизнис картице износи 20.000 КМ. Бизнис картица се користи за плаћање трошкова службених путовања, на основу издатих путних налога у земљи и иностранству/трошкови превоза, хотелског смјештаја, репрезентације и сл. У току 2021. године, укупна потрошња по бизнис картици износи 43.094.30 КМ (од тога износа

¹⁶ Службени гласник БиХ, број 26/14, 78/15, 53/17, 62/17, 1/21 и 63/21
¹⁷ број 09/3-21-5667/2007 од 17.04.2007. године

министрица је потрошила 37.573 KM, замјеник министра 5.521 KM, а остатак се односи на провизије). Контролом коришћења службене бизнис картице коју користе министрица и замјеник министра, нисмо се у цијелости могли увјерити у оправданост коришћења бизнис картице у сврхе за које она стварно служи, с обзиром на то да у појединим случајевима недостају спецификације и рачуни који доказују намјену коришћења средстава.

Одлуком о коришћењу бизнис картице је дефинисано да је корисник обавезан доставити све рачуне и потврде о плаћањима извршеним путем бизнис картице, интерном инструкцијом је дефинисано да за све исплате евидентиране на изводу бизнис картице, за које не буду приложени одговарајући валидни рачуни, Одсјек за финансије предметну исплату књижи на лични konto корисника картице и врши обуставу од личних примања – што се у пракси није проводило.

ПРЕПОРУКА 7

Препоручујемо Министарству да поступа у складу с важећим прописима који регулишу трошкове репрезентације, са посебним нагласком на повод и образложење настанка трошка те да се обавезно обезбиједи цјеловита пратећа документација коришћења бизнис картице.

Примарна здравствена заштита: Услуге примарне здравствене заштите су реализоване у укупном износу од 1.423.100 KM, од чега се износ од 42.448 KM односи на сједиште, а износ од 1.380.652 KM на ДКП-ове. У односу на претходну годину мањи су за 41.800 KM. Реструктурирањем буџета увећана су средства за примарну здравствену заштиту у износу од 160.000 KM тако да су укупно расположива средства износила 1.370.000 KM. Поред чињенице да је извршено увећање - реструктурисање буџетске позиције примарне здравствене заштите, ипак на крају године евидентно су остварена прекорачења одобрене аналитичке позиције у износу од 53.100 KM, што казује да и даље постоје проблеми са организовањем и коришћењем услуга примарне здравствене заштите.

Кроз ревизионе активности се нисмо увјерили да су предузимане даље активности на унапређењу здравствене заштите запослених у ДКП-овима, тако да стање у односу на 2020. годину није битније промијењено. Због непостојања јасно дефинисаних правила и поступака у случају настанка здравствених проблема и интервенција код запослених у ДКП-има БиХ, посебно на дестинацијама на којима не постоје закључени уговори нити билатерални споразуми нити уговори, јављају се повремени проблеми гледе остваривања примарне здравствене заштите. У појединим земљама, гдје билатерални споразуми нису у примјени, Министарство је покренуло или дало сагласност за закључивање најповољнијих уговора о здравственом осигурању. У земљама гдје није било могуће закључивање уговора о здравственом осигурању запосленима се, у складу са Правилником о платама и накнадама запослених у ДКП мрежи, признају стварни трошкови настали по основу коришћења здравствених услуга. Закључно са 31.12. 2021., 25 ДКП-ова БиХ у свијету имају закључене билатералне уговоре са земљама пријема, 22 ДКП-а БиХ су имала закључене уговоре с јавном или приватном осигуравајућом кућом, док девет ДКП-ова БиХ нема закључен ни билатерални споразум нити уговор с јавном или приватном осигуравајућом кућом. За споменутих девет ДКП-ова БиХ признају се стварни трошкови лијечења или је услуга бесплатна.

ПРЕПОРУКА 8

Потребно је да Министарство настави активности на јасном дефинисању права и обавеза запослених у ДКП-овима БиХ у погледу здравствене заштите.

5.1.5. Вишегодишња капитална улагања

Законом о буџету институција БиХ за 2020. годину у Министарству су, у складу са одлукама Савјета министара БиХ, реализована четири вишегодишња пројекта. Пројекти су одобрени ранијих година, и средства су за 2020. годину расположива на основу преноса неутрошених средстава из ранијих година. У 2020. години Савјет министара је донио одлуку о одобравању још једног вишегодишњег пројекта капиталних улагања-реконструкција и опремање објекта за дипломатско-конзуларно представништво БиХ у Бечу¹⁸ укупне вриједности 2.100.000 КМ. Министарство је, у коначници, на 01.01.2021. године располагало средствима за вишегодишње пројекте у укупној вриједности од 5.290.982 КМ, од чега су 3.190.982 КМ неутрошена средства из раније одобрених пројеката и 2.100.000 КМ средства одобрена у 2020. години. Анализирајући реализацију одобрених средстава за вишегодишња улагања по пројектима може се констатовати да се значајно касни у реализацији одобрених пројеката те наводимо сљедеће:

1. Пројект Изградња прве фазе мултифункционалног атријума у унутрашњем дворишту сједишта Министарства, укупне вриједности 1.050.000 КМ, је одобрен за период 2013–2015. година. С обзиром на то да пројект није окончан, Министарство је у 2021. годину пренијело неутрошена средства у укупној вриједности од 627.587 КМ. По проведеном поступку набавке, 19.01.2021. године закључен је уговор о извођењу радова у вриједности од 607.490 КМ, према којем су радови на пројекту требали бити окончани у јулу. Закључно са 31.12.2021. године средства су реализована у износу од 572.172 КМ и то за плаћање прве привремене ситуације по започетом пројекту. Међутим, значајно се касни са реализацијом изградње атријума тако да започети радови нису окончани у 2021. години. Књиговодствено се расходи по овом пројекту евидентирају на конту опреме у припреми. Зграда у којој је смјештена институција, на адреси Мусала 2, није евидентирана у пословним књигама Министарства. Неутрошена средства у износу од 55.415 КМ су пренесена у 2022. годину. До момента обављања завршне ревизије наведене активности нису биле окончане.

2. Пројект пресељења држава партнера НАТО-а у зграду "3" у Бриселу, у вриједности од 1.106.000 КМ, је одобрен 2015. године. Измјеном и допуном одлуке из 2020. године, расположива средства за овај пројект су повећана тако да је у коначници на располагању за реализацију овог пројекта било 1.628.419 КМ. Пројект је реализован у 2021. години и исти је затворен закључком Савјета министара БиХ са 41. сједнице од 23.06.2021. године (број 05-07-1-1947-10/21 од 30.6.2021. године).

3. Одлуком о вишегодишњем капиталном пројекту - Куповина, реконструкција, адаптација и опремање објекта за дипломатско-конзуларна представништва Босне и Херцеговине¹⁹ дефинисана је укупна вриједност пројекта (5.252.806 КМ), као и извор финансирања и динамика реализације. Овом одлуком одобрено је финансирање десет пројеката реконструкције и опремања ДКП БиХ. У пословним књигама Министарства отворени су посебни пројектни кодови за праћење реализације по сваком од пројеката. Од укупно расположивих средстава за ове капиталне пројекте до краја 2020. године реализована су средства у вриједности од 4.189.410 КМ. Неутрошена средства (1.063.395 КМ) су пренесена у 2021. годину. Током године није био реализације средстава на овим

¹⁸ Службени гласник БиХ, број 51/20

¹⁹ Службени гласник БиХ, број 69/18

пројектима тако да су неутрошена средства у цијелости (1.063.395 КМ) пренесена у наредну годину.

4. Одобрени пројект за куповину, адаптацију и опремање објекта за смјештај ДКП БиХ у Црној Гори – Подгорица, укупне вриједности 1.500.000 КМ, који је планирано да се реализује у периоду 2019-2020. година није окончан. Расположена средства су у цијелости пренесена у 2022. годину.

5. Пројект „Реконструкција и опремање објекта за потребе ДКП БиХ у Бечу“ укупне вриједности 2.100.000 КМ, одобрен је у 2020. години и планирано је да се реализује у периоду 2020–2022. година. Значајније активности на реализацији овог пројекта нису предузимане. Средства су у цијелости пренесена у наредну годину.

РБ	Одлука Савјета министара БиХ	Укупна вриједност пројекта	Вриједност пренесених средстава у 2021. г	Реализована средства у 2021. г	Неутрошена и пренесена средства у 2022. г
1.	Изградња прве фазе мултифункционалног атријума у унутрашњем дворишту	1.050.000	627.587	572.172	55.415
2.	Пресељење држава партнера НАТО-а у зграду "З" у Бриселу	1.628.419	0	0	0
3.	Куповина, реконструкција, адаптација и опремање објекта за дипломатско-конзуларна представништва Босне и Херцеговине	5.252.806	1.063.395	0	1.063.395
4.	Куповина, адаптација и опремање објекта за смјештај ДКП БиХ у Црној Гори - Подгорица Преговарачки	1.500.000	1.500.000	0	1.500.000
5.	Реконструкција и опремање објекта за потребе ДКП БиХ у Бечу	2.100.000	2.100.000	0	2.100.000
УКУПНО		11.531.225	5.290.982	572.172	4.718.810

Табела број 4. Преглед реализације одобрених вишегодишњих пројеката

Реализација средстава одобрених за вишегодишње капиталне пројекте се, као и претходних година, не проводи задовољавајућом динамиком. Поједини пројекти су започети још 2013. године. Непоступање, односно неблаговремено реализовање одобрених средстава резултује нерационалним управљањем јавним средствима (значајна финансијска средства су имобилна) кроз даље пропадање незаштићених објекта, непотребно плаћање трошкова закупа, као и изостанак обезбјеђења бољих услова рада за запослене.

ПРЕПОРУКА 9

Потребно је да Министарство, које је одлукама Савјета министара БиХ директно задужено за реализацију вишегодишњих капиталних улагања, анализира постојеће стање, направи план активности те заузме проактиван став за реализацију расположивих средстава за вишегодишње пројекте.

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 8.249.008 КМ, што је за 2.735.190 КМ мање у односу на приходе и примитке планиране буџетом.

Значајни приходи односе се на: приходе од конзуларних услуга (7.937.394 КМ); примитке од продаје сталних средстава (10.867 КМ) и непланиране уплате - остали приходи (278.548 КМ).

Приходи од конзуларних услуга (7.937.394 KM): Значајнији приходи од конзуларних услуга се односе на приходе од путних исправа (3.437.495 KM), приходе од виза које издаје ДКП БиХ (1.491.994 KM), приходе од захтјева за престанак држављанства (645.827 KM), приходе од изјава за одрицање од држављанства (636.292KM), приходе од књижица за пасоше (867.860KM). У складу са Законом о административним таксама²⁰, Правилником о цијени путних исправа и важећим инструкцијама Министарства финансија и трезора БиХ, Министарство врши наплату и евидентирање накнада, такси и прихода од пружања јавних услуга извршених путем ДКП мреже БиХ и у сједишту Министарства за поједине услуге из свог дјелокруга дјелатности. У сједишту Министарства води се помоћна евиденцију наплате и трансфера прихода од конзуларног пословања која садржи информације о трансферираним приходима од услуга конзуларног пословања, поред валуте земље из које се врши трансфер, и податке о наплати и трансферу конзуларних прихода у домаћој валути (KM), те збирне информације мјесечно и у обрачунском периоду појединачно за сваки ДКП БиХ, као и укупно за ДКП БиХ мрежу.

Међутим, у помоћној евиденцији нема информације о насталим трошковима приликом трансфера прихода од конзуларног пословања или информација о непоступању у складу са важећим прописима (разлози нетрансферирања, грешке приликом затварања и трансфер на други ДКП и сл.). Суштински побољшана форма помоћне евиденције би омогућила приказ свих битних података и упоредивост са подацима из Главне књиге те правовремено уочавање евентуалних неслагања ових евиденција. То је посебно важно због чињенице да на конту разграничених прихода, осим Министарства, књижења на потражној страни врши и Министарство финансија и трезора БиХ на основу података о приспјелим дознакама прихода према изводима Централне банке БиХ. Према помоћној евиденцији наплате и трансфера конзуларних прихода констатовали смо да су са 31.12.2021. године укупно наплаћени приходи у износу од 7.900.556 KM, а трансфериран је износ од 8.189.257 KM. Такође постоје ситуације гдје није извршен трансфер конзуларних прихода у одређеним ДКП-овима, од чега значајнији износ није трансфериран из ДКП БиХ у Ријад (1.005.696 KM) и Триполију (23.712 KM). Код одређених ДКП-ова је трансферирано више него што је наплаћено у 2021. години, јер је извршен трансфер из претходне године (Берн 557.072 KM, Франкфурт 347.435 KM, Беч 130.468 KM, Љубљана 101.370 KM).

Сходно наведеном, још увијек постоји простор и потреба за унапређењем интерних контрола у процесу трансфера прихода од конзуларног пословања ДКП БиХ мреже у дијелу редовног трансферирања наплаћених конзуларних прихода у ДКП БиХ мрежи на Јединствени рачун трезора БиХ. Надаље, у вези с тачним исказивањем остварених прихода и престанка са праксом плаћања банкарске провизије и трошкова одржавања конзуларног рачуна из средстава конзуларних прихода на конзуларном рачуну, Министарство је обавијестило ДКП мрежу БиХ да су у свом раду обавезни поштивати Упутство за наплату и трансфер административних такси на основу обављених конзуларних услуга²¹ у којем је прецизирано да трошкови банкарске провизије падају на терет ДКП-а БиХ и плаћају се са рачуна ДКП-а БиХ који се користи за редовну дјелатност. С тим у вези, ДКП БиХ, код којих су се провизија и други банкарски трошкови плаћали са конзуларног рачуна, упућени су да, у сарадњи са пословном банком, прецизно договоре

²⁰ Службени гласник БиХ бр.: 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07, 3/10 и 98/12

²¹ Инструкција –Трансфер конзуларне таксе 09/3-23-16-6-3394-2/15 од 24.02.2015. год, Инструкција свим ДКП БиХ за трансфер наплаћених прихода од конзуларних услуга, број 09/3-22-16-1-29838-3/19 од 09.12.2019. год, Инструкција свим ДКП БиХ за трансфер наплаћених прихода од конзуларних услуга број 09/3-22-16-1-29838-4/19. од 08.10.2020. год.

да трошкове одржавања конзуларног рачуна и све врсте провизија (провизија за трансфер конзуларних такси и др.) се наплаћују са редовног рачуна ДКП-а БиХ.

Ревизорским поступцима смо утврдили да се трошкови одржавања конзуларног рачуна и провизије (провизија за трансфер конзуларних такси и др.) наплаћују са конзуларног рачуна ДКП-а БиХ у појединачним случајевима само кад банке у складу са својом пословном политиком одбијају да наведене трошкове наплаћују са другог рачуна (ако се са рачуна послује, на истом се наплаћује и банкарска провизија). У случајевима гдје банка наплаћује банкарске услуге са конзуларног рачуна ДКП-а врши надокнаду тих средстава са главног рачуна тако да се наплаћена такса не умањује, односно, сва наплаћена и евидентирана конзуларна такса се и трансферира на ЈРТ.

Министарство је доставило Министарству финансија и трезора БиХ евиденцију наплате и трансфера конзуларних такси за период I-XII 2021. године. Међутим, Министарство финансија и трезора БиХ није извршило књиговодствено затварање конта 191115-Разграничени приходи на основу наплаћених конзуларних такси, што се види у исказаном салду на 31.12.2021. године у износу од 152.047 КМ. С обзиром на то да наведена два министарства врше књиговодствено евидентирање, на конту 191115 указује се потреба за редовним усаглашавањем исказаних стања, а посебно на крају обрачунског периода прије сачињавања финансијских извјештаја у циљу поузданог исказивања стања на контима Главне књиге и у финансијским извјештајима. Увидом у Главну књигу одређених ДКП-ова установљено је да конто 191115 има негативно и почетно и завршно стање. Такође, увидом у промет потражне стране аналитичке картице 191115-Разграничени приходи уочено је да Министарство финансија и трезора БиХ не уноси, у свим случајевима, предвиђени опис ставке, осим позиција које имају опис „провизија“. Опис трансакције је предвиђен на аналитичким картицама Главне књиге и омогућава прелиминарну логичку контролу врсте евидентираних промета.

Током 2021. године Министарство је констатовало проблеме приликом трансфера таксе с обзиром на то да је од ДКП мреже добило информације о поврату трансфера конзуларне таксе са рачуна ЦББХ у Франкфурту. Наиме, уобичајено је било да ДКП мрежа трансфер таксе врши на рачун у Франкфурту користећи систем IBAN и SWIFT (SEPA) јер су, у том случају, банкарске провизије за трансфер средстава биле ниже. У новембру је више ДКП БиХ обавијестило сједиште Министарства да им се на рачун вратио упућени трансфер таксе уз назнаку да је наведени рачун на који се упућује трансфер блокиран. Министарство је упутило акт Министарству финансија и трезора БиХ 19.11.2021. којим обавјештава о проблемима са рачуном у Франкфурту те тражи инструкцију за трансфер таксе. Министарство финансија и трезора БиХ у одговору сугерише да се убудуће не користе SEPA трансфери него да се трансфери врше у БиХ на Јединствени рачун трезора што значајно повећава трошкове трансфера конзуларних такси.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 73.182.390 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 59.159.159 КМ. Значајне ставке биланса стања односе се на новчана средства (12.620.343 КМ), краткорочне пласмане (1.525.225 КМ), краткорочна разграничења (1.234.345 КМ), краткорочне текуће обавезе (981.962 КМ), обавезе према запосленима (914.970 КМ) те краткорочна потраживања (408.753).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1. Средства

Стална средства исказана су у износу од 57.208.984 KM, што је у односу на претходну годину мање за 1.262.521 KM, док су извори сталних средстава исказани у износу од 57.209.498 KM. Као и претходне године, евидентирана је разлика између исказаног стања на ове двије позиције (од 541 KM). Без обзира на то што је исказано одступање мање вриједности, неопходно је извршити анализу и утврдити разлоге исказане разлике те потом извршити корективна књижења. Министарство располаже имовином, значајне вриједности, у ДКП БиХ која је стечена на основу сукцесије имовине бивше СФРЈ, а која је највећим дијелом укњижена у пословне књиге Министарства. У децембру 2021. години извршена је комисијска примопредаја објекта у Уругвају и у току су активности на укњиживању објекта у власништво БиХ.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 3.350.063 KM, што је у односу на претходну годину мање за 1.462.766 KM, а састоје се од краткорочних потраживања (408.753 KM), краткорочних пласмана (1.525.225 KM), финансијских и обрачунских односа с другим јединицама (184.740 KM) и краткорочних разграничења (1.234.345 KM). У оквиру краткорочних потраживања значајнији износ евидентиран је на позицији осталих потраживања (393.860 KM) и највећим дијелом стање је пренесено из претходне године и односи се на сумњива и спорна потраживања. Министарство је у 2021. години предузимало одређене активности на наплати својих потраживања, али процеси нису окончани. Стање исказано на позицији краткорочних пласмана евидентирано је на основу датих кредита запосленим и датих депозита за изнајмљивање простора у ДКП БиХ. На позицији депозита код других правних лица евидентиран је износ од 1.479.356 KM. Анализирајући основ и структуру евидентираних стања може се констатовати да се одређена вриједност исказаног стања односи на депозите дате ранијих година, који нису оправдани и евидентирани су већ дужи низ година на терет личног задужења запосленог. На позицији краткорочних разграничења евидентирани су разграничени приходи у износу од 282.465 KM, разграничени расходи у износу 952.027 KM, а остатак се односи на остала разграничења. Значајнија стања на позицији краткорочних разграничења исказана су на основу унапријед плаћене закупнине простора и резиденције у ДКП БиХ (595.607 KM), разграничених прихода од извршених конзуларних услуга у ДКП-овима БиХ (152.047 KM) те негативних курсних разлика (136.531 KM). У оквиру ове групе и даље су присутна евидентирана потраживања која имају негативан салдо.

Министарство је у 2020. години неколико пута информисало све запослене у ДКП БиХ о обавези измирења финансијских обавеза према Министарству, како прије повратка у сједиште Министарства, тако и раније неизмирених обавеза. Међутим, на нивоу Министарства нису дефинисане процедуре поступања у случају неизмирења створених обавеза. Увидом у уговоре о депозиту, који се закључују између корисника депозита (запосленог у ДКП БиХ) и Министарства (којег заступа шеф ДКП БиХ) може се констатовати да исти садржи податке о основу за пријем депозита, износ запримљеног депозита и дефинисану обавезу враћања по завршеном службовању, без да је дефинисан начин обезбјеђења извршења ове обавезе.

ПРЕПОРУКА 10

Министарство је дужно дефинисати процедуре и начин наплате и поврата својих потраживања, а све у циљу заштите јавних средстава.

5.3.2. Обавезе

Краткорочне обавезе и разграничења исказана су у износу 1.949.661 KM, што је у односу на претходну годину мање за 5.846.625 KM. Значајније смањење се односи на затварање позиција курсних разлика и на евидентирање реализације закључених уговора за чију реализацију су средства била резервисана у буџету за 2020. годину. Од наведеног, укупне краткорочне обавезе исказане на 31.12.2021. године односе се на краткорочне текуће обавезе (981.962 KM), обавезе према запосленим (914.970 KM), финансијских и обрачунских односа са другим повезаним јединицама (18.800 KM) и краткорочна разграничења (33.929 KM). Стање исказано на позицији финансијских и обрачунских односа са другим повезаним јединицама (18.800 KM) је стање које је пренесено из претходне године и евидентирано је на пројектном коду Представништва БиХ у Кувајту. Према подацима наведеним у извјештају, средства потичу од уплате средстава на хуманитарни рачун представништва која нису могла да се трансферишу због непостојања адекватних процедура за расподјелу уплаћених средстава.

Процесом ревизије је утврђено (методом узорка) да Министарство, и поред чињенице да су били испуњени сви услови за евидентирање разграничења, иста није евидентирало у својим пословним књигама. Тачније, није извршено признавање расхода у извјештајном периоду на који се и односи, на основу настанка пословног догађаја из 2020. године. Министарство је, по проведеном поступку јавне набавке 28.12.2020. године, закључило уговор за набавку безбједносних уређаја, бежичне и приступне опреме укупне вриједности 118.770 KM без ПДВ-а. У складу са одредбама закљученог уговора, испорука мрежне опреме, те инсталација, конфигурација и имплементација предмета набавке извршена је у фебруару 2021. године. С обзиром на то да Министарство није расходе признало у моменту настанка обавезе, буџетска средства планирана за набавку мрежне опреме у 2020. години нису реализована, а због привременог финансирања извршена услуга у 2021. години је евидентирана на позицији текућих издатака (конто 613924 - издаци за хардверске и софтверске услуге).

ПРЕПОРУКА 11

Министарство је дужно, у складу са Законом о финансирању институција БиХ, поштовати модифицирани рачуноводствени принцип настанка догађаја којим се расходи признају у моменту настанка обавезе.

5.3.3. Попис средстава и обавеза

Попис имовине и обавеза је мјера усклађења књиговодственог стања са стањем утврђеним пописом, која, између осталог, треба обезбиједити вјеродостојност годишњих финансијских извјештаја. Министарство је извршило попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године. Одлуком о попису средстава и обавеза према изворима средстава и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем на 31.12.2021. године²² дефинисана је организација и техника пописа, начин и рокови пописа и начин усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем. За провођење пописа у ДКП БиХ дефинисано је да се формира једна комисија од три члана, коју именује шеф ДКП БиХ, а чији задатак је само да изврше попис стања имовине, обавеза, потраживања, стикера виза

²² Акт број: 09-02-2-36492121 од 11.11.2021. године

и путних листова, без обавезе да утврди да ли је стварно стање усклађено са књиговодственим. За попис у сједишту Министарства, формиране су сљедеће комисије:

- Комисија за попис земљишта, грађевина, намјештаја, аутомобила, дјела ликовних умјетности и свих осталих сталних средстава, као и залиха материјала у економату у сједишту МВП-а БиХ, те расходовањем сталних средстава предложених за отпис;
- Комисија за попис информатичке, електронске и остале опреме у сједишту МВП-а БиХ, те расходовањем сталних средстава предложених за отпис;
- Комисија за попис новчаних средстава, потраживања и обавеза МВП-а БиХ;
- Комисија за попис средстава стечених процесом сукцесије, те
- Комисија за усклађивање стварног стања са књиговодственим стањем сталних средстава у ДКП мрежи.

За праћење и координацију рада свих комисија формирана је Централна пописна комисија која је у сједишту Министарства и којој су дата задужења за обједињавање свих активности које се вежу за попис. Централна пописна комисија је, након прикупљених информација и документације везане за попис, у фебруару 2022. године сачинила извјештај о попису средстава и обавеза који је руководство Министарства усвојило 24.02.2022. године²³.

Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине дефинисан је поступак пописа имовине, обавеза и потраживања. Недостаци и неправилности на стањима исказаним на билансним позицијама и недостаци при попису средстава и обавеза – услјед којих није могуће потврдити тачност билансних позиција у дијелу потраживања, обавеза и сталних средстава - већ су дужи низ година основ за изражавање мишљења с резервом финансијске ревизије. Препознавши проблем, Јединица интерне ревизије је обавила интерну ревизију у циљу сагледавања и давања мишљења о адекватности и ефикасности система интерних контрола приликом управљања имовином и пописом средстава. Сачињен је извјештај 19.5.2021. године у којем је дато девет препорука кроз које су детаљно детектирани проблеми у управљању и попису сталних средстава, што је и екстерна ревизија у своме раду уочила те сматра да дате препоруке треба у што скорије вријеме реализовати.

Поступцима ревизије, увидом у документацију²⁴ и на основу добијених информација о проведеним активностима, утврђени су сљедећи недостаци и неправилности приликом пописа средстава и обавеза.

- У извјештајима пописних комисија, како Централне тако и појединачних, није потврђено да је стварно стање по попису усаглашено са стањем у пословним књигама Министарства, изузев за стање новчаних средстава у благајни и на рачунима у ДКП БиХ.
- Као и претходне године, извјештаји пописних комисија из појединих ДКП-ова БиХ нису благовремено достављени, нити су достављени у складу са Одлуком о попису и Упутством и планом вршења пописа.
- Извјештаје појединих ДКП-ова (Амбасада БиХ у Техерану) Централна пописна комисија није прихватила, наводећи да, и поред ургенција, извјештаји нису достављени у складу са прописаним процедурама, тако да у цијелости није обезбијеђено генерисање поузданих података приликом пописа у Министарству.

²³ Одлука број: 01-16-3-7263/22 од 24.2.2022. године

²⁴ Канцеларија за ревизију није присуствовала попису тако да се сви наводи заснивају на анализи достављене документације након обављеног пописа у Министарству

- Централна пописна комисија је констатовала да не може разматрати Извјештај Комисије за попис средстава стечених процесом сукцесије у цијелости, јер није достављен у складу са дефинисаним процедурама.
- У Модул основних средстава није извршен унос стања средстава по попису, тако да није било могуће извршити усклађивање стварног и књиговодственог стања кроз Модул основних средстава.
- У пословним просторијама појединих ДКП-ова и у 2021. години се налазе средства која су претходних година отписана и расходована, али нису уклоњена.
- Комисије су констатовала да поједина средства немају инвентурне бројеве или имају погрешне бројеве.
- И даље, у оквиру појединих група конта новчаних средстава, исказана стања нису у складу са рачуноводственим стандардима. Као разлог за уочене неправилности у датим образложењима наводе се грешке у књижењу, али те грешке су у значајној мјери из претходних године и утичу на тачност исказаних стања.
- По усвајања извјештаја о попису нису благовремено извршена сва одговарајућа књижења.

Попис сталних средстава: Према садржају извјештаја Централне пописне комисије, у дијелу који се односи на попис сталних средстава, у оквиру табеларног прегледа, наведени су подаци о укупном књиговодственом стању сталних средстава на 31.12.2021. године по опису сталних средстава (земљиште, грађевине, опрема, средства у облику права и средства у припреми) у износу од 80.878.976 КМ, који су презентовани и у Билансу стања. Међутим, у предметном извјештају није наведено утврђено стање сталних средстава по попису. Имајући у виду чињеницу да се попис средстава обављао на више локација, те да се у појединачним извјештајима наводе само подаци по обављеном натуралном попису, односно усклађеност података по попису са инвентурним листама основних средстава, нисмо у могућности потврдити да је стварно и књиговодствено стање средстава на 31.12. текуће године усаглашено. Кључно је што у појединачним и у извјештају Централне пописне комисије није изведен закључак да је стварно и књиговодствено стање средстава и обавеза на 31.12. текуће године усаглашено. Такође, нису констатовани износи укупне набавне вриједности, исправке вриједности и садашње вриједности сталних средстава са стањем на 31.12.2021. године. Ове информације су основ за провјеру и потврду тачности билансних позиција средстава и обавеза.

Извјештај Централне пописне комисије ни у 2021. години не садржи податке о стању сталних средстава исказаних у Главној књизи на 31.12., стању утврђеном пописом те утврђене вишкове и мањкове по групама конта.

Централна пописна комисија је у свом извјештају појединачно обрадила достављене елаборате о попису Комисије за попис сталних средстава, земљишта, грађевина, аутомобила, дијела ликовних умјетности и свих осталих сталних средстава, као и залиха материјала у економату у сједишту Министарства и Комисије за усклађивање

стварног стања са књиговодственим стањем сталних средстава у ДКП БиХ. Прихватавши чињенице наведене у овим извјештајима Централна пописна комисија констатовала је сљедеће неправилности и недостатке: непостојање инвентурних бројева на појединим средствима, неевидентирани поједина средства на пописним листама, исти инвентурни број евидентиран на више различитих комада намјештаја, један инвентурни број додијељен приликом евиденције намјештаја 2020/2021. за више комада намјештаја, комисија ни ове године није могла утврдити гдје се налази дио сталних средстава допремљених из Беча, а која су у пословне књиге сједишта Министарства евидентирани на основу Одлуке о прекњижавању сталних средстава из Амбасаде БиХ у Бечу у сједиште

Министарства²⁵, да није евидентиран инвентар - сребрнина у пословним књигама Министарства који је БиХ добила сукцесијом имовине бивше СФРЈ, а који се налази у архиву Министарства, за поједине утврђене мањкове средстава нису дата никаква образложења, нити је покретан поступак испитивања насталог мањка и др.

Сагледавши чињенична стања, Централна пописна комисија је дала приједлог за поступање по свакој утврђеној чињеници, за сваку локацију. Ревизијом је, између осталог, утврђено да се одређени недостаци понављају кроз године, али и да се на нивоу Министарства не предузимају значајније и конкретније активности на рјешавању раније уочених слабости.

ПРЕПОРУКА 12

Министарство треба унаприједити садржај извјештаја појединачних комисија за попис сталних средстава и садржај извјештаја Централне пописне комисије у смислу навођења података утврђених пописом и извођења закључка о усклађености или неусклађености стварног и књиговодственог стања сталних средстава са стањем на 31.12. текуће године.

Модул сталних средстава: Министарство закључно са 31.12.2021. године није извршило учитавање резултата пописа у модул сталних средстава (кроз „Обрачун инвентуре“). Тачније, увидом у помоћне евиденције сталних средстава може се констатовати да није извршен унос стања средстава по обављеном попису, чиме нисмо у могућности да дамо потврду о извршеном усклађивању стварног стања које је утврђено пописом и књиговодственог стања сталних средстава у Главној књизи Министарства. Такође, Министарство није, у вријеме обављања завршне ревизије, извршило учитавање инвентуре у Модул сталних средстава.

Министарство није извршило учитавања резултата пописа у модул сталних средстава кроз „Обрачун инвентуре“ на 31.12.2020. године.

Према добијеним информацијама од запослених у Министарству, институција има ограничења у смислу коришћења Модула сталних средстава, наводећи да Модул основних средстава (од самог почетка) није прилагођен потребама Министарства. Наиме, сва књижења према

инвентурним листама у сједишту Министарства се ураде ручно до 31.12, а сва књижења из ДКП БиХ мреже наредни мјесец кад се достави документација. Технички гледано, пописне листе из ДКП БиХ мреже представљају једну засебну локацију за модул сталних средстава, а сједиште Министарства другу засебну локацију, а обрачун инвентуре кроз модул сталних средстава је предвиђен само за једну локацију. Организациона специфичност Министарства, затим различито вријеме достављања пописних листи те разлике у ажурности књижења ограничавају могућност да се инвентура учита у модул сталних средстава путем „Обрачуна инвентуре“. Учитавањем обрачуна инвентуре само за сједиште доводи у ризик да технички буду закључана сва књижења за тај период, без да се изврши обрачун инвентуре за ДКП БиХ. Поново наводимо да је Модул сталних средстава обавезна помоћна књига сталних средстава која обезбјеђује да се компарацијом података помоћне и Главне књиге поуздано искажу вриједности позиције сталних средстава у оквиру биланса стања.

²⁵ Број: 01-ИНТ-482-46/18 од 15.03.2018. године

ПРЕПОРУКА 13

Министарство је дужно да, до успостављања пуне функционалности Модула сталних средстава као обавезне помоћне евиденције за стална средства, изврши усклађивање стварног стања које је утврђено пописом и књиговодственог стања сталних средства у својој Главној књизи.

Именована Комисија за попис новчаних средстава, потраживања и обавеза Министарства сачинила је извјештај у три дијела (попис новчаних средстава, попис стикера виза и путних листова и попис потраживања и обавеза) који је достављен и прихваћен од стране Централне пописне комисије.

Попис новчаних средстава: Пописна комисија је закључила да је усклађено стварно и књиговодствено стање новчаних средстава на рачунима и благајнама у ДКП БиХ, а која су исказана у валутама у којима се воде рачуни и у КМ. Пописна комисија је навела да попис новчаних средстава на 31.12.2021. године садржи стања новчаних средстава на централном рачуну у Минхену и рачунима у 56 дипломатско-конзуларних представништва БиХ. Новчана средства су приказана на редовним и конзуларним рачунима те благајне у конвертибилним и локалним валутама земље пријема, а која су прерачуната у КМ према средњем курсу ЦБ на 31.12.2021. године. Констатовано стање новчаних средстава у Министарству на 31.12.2021. године је 12.240.349 КМ, од чега је 2.386.843 КМ евидентирано на Централном рачуну Министарства у Минхену, а 9.853.506 КМ на рачунима и у благајнама у ДКП БиХ.

Анализирајући извјештај пописне комисије можемо констатовати да су и даље у појединим ДКП БиХ стања на жирорачунима исказана на потражној страни, а иста у значајној мјери датирају из ранијег периода. Тачније, у 2021. години констатовано је да је погрешно књижење извршено у Амбасади у Берну, те је износ од 61.887 КМ евидентиран потражно на жирорачуну. Такође, и даље је присутно евидентирање курсних разлика на конту жирорачун – МВП. Комисија је констатовала да су на конту жирорачун – МВП у Амбасади БиХ Ријад КМ (149.019 КМ) евидентирани курсне разлике настале у периоду од 2014-2021. године, као и у Амбасаду БиХ Техеран КМ (56.265 КМ), док је Мисија БиХ у Женеви КМ (1.011 КМ) евидентирала курсну разлику насталу приликом трансфера дотација током 2021. године те предложила да се наведене курсне разлике документују и у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ евидентирају на одговарајући konto курсних разлика. Такође, пописна комисија је констатовала да се у појединим ДКП-овима БиХ на контима новчаних средстава, на основу наплате конзуларних такси, евидентирана значајна средства која закључно са 31.12.2021. године нису трансферирана на Јединствени рачун трезора (ДКП у Ријад – 1.143.898 КМ, ДКП у Берну – 237.145 КМ и др.).

Сагледавајући проведени систем пописа можемо констатовати да су пописне комисије именоване у ДКП БиХ достављала само податке о стању на рачунима и у благајни на 31.12.2021. године, док је Пописна комисија за попис новчаних средстава, потраживања и обавеза у Министарству и ДКП вршила усклађивање стања по попису и стања исказаног у пословним књигама Министарства. Имајући у виду чињеницу да су одређене неусклађености посљедица књижења из ранијег периода и да нису ријешене у текућој години, пописна комисија је само поновила раније дате констатације. Увидом у сачињени извјештај о попису и исказана салда у Главној књизи Министарства можемо констатовати

да пописна комисија у извјештају није дала образложења стања исказаних на конту 1111118 – жирорачун готовинских трансакција (7.064 КМ) и конту 111313 – благајна бонова за гориво (2.186 КМ).

ПРЕПОРУКА 14

Министарство је дужно извршити анализу погрешно исказаних стања на контима новчаних средстава и у складу са тим извршити адекватна корективна књижења.

Попис стикера виза и путних исправа: У извјештају Централне пописне комисије, као и у извјештају Комисије за попис новчаних средстава констатовано је само стање, у Министарству и ДКП БиХ, бјанко стикера виза, путних листова, као и специмени путних листова на 31.12.2021. године, без да је констативно одговара ли стање утврђено пописом стању по задужењима. Из презентованог извјештаја не може се утврдити колико је у текућој години било укупно расположиво бјанко стикера виза, путних листова, као и специмени путних листова, колико је искоришћено током године и колико би требало да буде на располагању на 31.12. текуће године, те да ли број по попису одговара том стању. Процесом ревизије утврђено је како ДКП БиХ не поступају једнообразно приликом презентовања података о стању бјанко стикера виза и путних листова, чиме се отежава генерисање достављених података.

ПРЕПОРУКА 15

У циљу поузданијег праћења и контроле над издавањем стикера виза и путних исправа потребно је унаприједити систем извјештавања и презентовања података о расположивом стању ових докумената. Пописна комисија је дужна да констатује да ли стварно стање одговара стању по задужењима.

Попис потраживања: Према презентованим подацима, потраживања у Министарству су евидентирана у укупном износу од 3.353.063 КМ. Процесом ревизије уочено је да је Министарство предузимало одређене активности на рјешавању утврђених недостатака, који се понављају кроз године, а који се односе на тачност и основаност исказаних стања на одређеним позицијама у финансијским извјештајима. Међутим, покренуте активности нису окончане закључно са текућом годином, тако да су приликом пописа опет констатоване неправилности и недостаци и то:

- У појединим ДКП-овима БиХ констатовано је да и даље има погрешно исказаних салда на контима потраживања, што у коначници доводи до тога да подаци генерисани на нивоу Министарства не презентују стварно стање потраживања.
- На позицији аконтације за службено путовање и даље су евидентирани исплаћене, а неоправдане аконтације из ранијег периода (чак од 2002. године), али комисија није могла утврдити основ за евидентирано књижење, наводећи да је финансијска документација дјелимично и уништена.
- Комисија је констатовала да је потребно извршити детаљну анализу основаности исказаног стања на позицији сумњивих и спорних потраживања, притом наводећи да је потребно покренути поступак утврђивања основаности и одговорности за исказано стање сумњивих и спорних потраживања евидентирано у Амбасади БиХ у Техерану (22.031 КМ), с обзиром на то да се ради о наводном отуђењу средстава из благајне овог ДКП-а, као и да се покрене поступак рјешавања стања евидентираних на овој позицији, а који се води на лицу које је преминуло.
- Комисија је дала препоруку да се изврши детаљна анализа, увидом у оригиналну документацију и поуздано утврди оправданост стања исказаних на основу

потраживања од запослених у ДКП БиХ (293.325 КМ), положених депозита за станове и резиденције запослених у ДКП БиХ (1.479.356 КМ), евидентираних разграничених расхода (950.403 КМ) и др. те да се на основу утврђеног стања изврше потребне књиговодствене корекције.

- Стање исказано на позицији разграничене курсне разлике (136.248 КМ) комисија је констатовала да је потребно, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, искњижити из билансне евиденције.
- Анализирајући стање на позицији разграничених прихода на основу наплаћених конзуларних такси у ДКП БиХ (152.048 КМ) комисија је утврдила да је извршено погрешно књижење на Амбасади БиХ у Берлину у износу од КМ 649.126,29 (потражно) и дата је препорука да се у наредном периоду изврши анализа свих наплаћених и трансферираних конзуларних такси како у валути исплате тако и валути КМ, те да се у координацији са Министарством финансија и трезора БиХ изврше исправке одговарајућих књижења, притом наводећи да је грешка настала при затварању стања у Министарству финансија и трезора и др.

Имајући у виду све чињенице констатоване у извјештају пописне комисије, односно непоузданост у потврђивању усклађености стварног стања потраживања с исказаним књиговодственим стањем и даље остаје питање тачности предметних позиција исказаних у финансијским извјештајима.

Такође, ревизијом је утврђено да су у извјештају о попису потраживања презентовани подаци одвојено за сједиште Министарства и за ДКП БиХ, без да је дато образложење и анализа исказаног стања укупно по свакој аналитичкој позицији.

ПРЕПОРУКА 16

Приликом сачињавања извјештаја о попису потребно је вршити анализу укупног стања, на нивоу институције, исказаног по свакој билансној позицији, а све у циљу јасног, прецизног и тачног потврђивања чињеничног стања.

Потраживања од запосленика: Проведеном ревизијом утврђено је да Министарство поновно није рашчистио и ријешило питање финансијских потраживања од запослених. Надаље, анализирајући узроке и разлоге дугогодишњих потраживања од запослених, утврдили смо да се углавном ради о извршеним набавкама без претходне сагласности сједишта Министарства и другим непоштивањима интерних правила и процедура (трошкови репрезентације и слично). Канцеларија за ревизију је мишљења како су овакве финансијске активности недопустиве и указују на одређене слабости у систему интерних контрола. У разговору са представницима Министарства смо сазнали да се овдје дијелом ради и о запосленицима (дипломатском особљу које именује Предсједништво) који једноставно нису поштивали интерна правила и процедуре оперативног пословања ДКП мреже.

ПРЕПОРУКА 17

Потребно је извршити детаљну анализу свих потраживања од запослених (садашњих и бивших), утврдити оправданост таквих потраживања те предузети конкретне мјере у циљу наплате истих. Надаље, требало би креирати такав систем који би превентивно спријечио и онемогућио овакве појаве убудуће.

Попис обавеза: За попис обавеза сачињени су посебни извјештаји о попису, за сједиште Министарства и ДКП мрежу БиХ у чијем прилогу су табеларни прегледи обавеза. Увидом

у сачињени извјештај може се констатовати да је извршено кратко и штуро текстуално образложење исказаних стања по четвороцифреним контима. Пописом нису констатована стања на аналитичким позицијама обавеза, нити су исказана укупно стања по контима на нивоу институције. Попис обавеза за сједиште и ДКП мрежу Министарства је састављен у форми табеле која не садржи податке о књиговодственим исправама на основу којих су исте евидентирани. Имајући у виду чињеницу да је пописна комисија констатовала на одређеним позицијама обавеза дуговна стања, што није у складу са природом конта, исто доводи до стварања искривљене слике укупног стања средстава на конту, односно стање обавеза исказано на нивоу Министарства није тачно. На основу наведеног можемо констатовати да поново није у потпуности постигнута основна сврха пописа, а то је утврђивање стварног стања обавеза са исказаним књиговодственим стањем.

Како би се ријешио дугогодишњи проблем постојећих салда и основаности књижења на одређеним контима Централна пописна комисија је дала препоруке радњи које је потребно предузети и реализовати најкасније до 30.9.2022. године, а како би се стање новчаних средстава потраживања и обавеза на 31.12.2022. године свело на реално, без неријешених стања из претходних година.

ПРЕПОРУКА 18

Потребно је, приликом евидентирања трансакција и књиговодствених промјена у Главној књизи, обезбиједити потпуно поштовање рачуноводствених правила и принципа како би исказана салда на билансним позицијама била тачна и одражавала стварно стање.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину, Министарству је одобрено 520 запослених. Према информацијама из Одсјека за правне и кадровске послове, на 31.12.2021. Министарство је имало 491 запослено лице, од којих 224 у сједишту, а 246 у ДКП мрежи. Због честих флукуација запослених, уочена су одређена одступања у броју запослених у односу на евиденције којима располаже Одсјек за финансије.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 658 радних мјеста од чега су 288 радна мјеста систематизована у сједишту, а 370 радних мјеста у ДКП мрежи. Путем уговора о дјелу, у Министарству је ангажовано 30 лица.

ПРЕПОРУКА 19

Због велике флукуације запослених потребно је обезбиједити ажурно вођење евиденција како би се створили услови да Министарство у било којем тренутку располаже информацијом о тачном броју запослених са статусом сваког запосленог лица.

Пријем у стални радни однос: У 2021. години у Министарству је радни однос на неодређено радно вријеме путем јавног конкурса засновало девет државних службеника. Пријем истих је извршен на основу члана 21. Закона о државној служби БиХ. Агенција за државну службу је донијела рјешења о постављењу. Већи дио горе наведеног броја

запослених је у претходном периоду био ангажован у Министарству на основу уговора о дјелу или уговора на одређено радно вријеме.

Поступцима ревизије смо уочили да је за два државна службеника пријем на неодређено вријеме извршен након годину дана од дана расписивања јавног огласа за радна мјеста Виши стручни сарадник за писарну и Виши стручни сарадник за архив и документацију (оглас расписан у 10. мјесецу 2020. године, а рјешење о постављењу донесено 01.09.2021. године за једног државног службеника, односно 04.10. 2021. године за другог државног службеника). Према добијеном образложењу, разлог наведеног пријема годину дана од дана расписивања јавног конкурса јесте пролазак безбједносних провјера које врши Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ, а у складу с одредбама Закона о заштити тајних података. Напомињемо да безбједносне провјере у складу са Законом о заштити тајних података према члану 30, трају 90 дана, односно 120 дана у специјалним случајевима што овом приликом очито није испоштовано.

Кандидати с ранг-листе успјешних кандидата били су предмет безбједносних провјера прије окончања поступка избора најуспјешнијег кандидата. По предметном конкурс, један од услова за постављење наведених државних службеника су потребне три године радног искуства што су запослени на тим позицијама доказали потврдама које им је издало само Министарство. Приложеним потврдама о радном искуству документовано је да је једно лице било запослено по уговору о дјелу на пословима високе стручне спреме и остварило три године, шест мјесеци и 14 дана радног искуства – дакле, комплетно радно искуство стекло у Министарству у којем је напосљетку и запослено. Друго је лице, осим обављеног приправничког стажа ван сједишта Министарства (у Амбасади Либије у БиХ) приложило и потврду Министарства којом доказује да је остварило двије године, осам мјесеци и 24 дана на пословима високе стручне спреме комбинацијом уговора о дјелу и уговора о раду на одређено радно вријеме. Такође смо уочили да су два лица из Кабинета министрице и једно лице из Кабинета замјеника министра била запослена по уговору о раду у 2020. години на радним мјестима савјетника и техничког секретара у Кабинету министрице те техничког секретара у Кабинету замјеника министра, да би, путем јавног конкурса, засновала радни однос на неодређено радно вријеме са статусом државних службеника.

Запошљавање на одређено радно вријеме: Према информацијама из Министарства, радни однос на одређено вријеме засновала су 33 лица од којих је 12 приправника. За пријем приправника у радни однос расписан је јавни конкурс те су, по његовом окончању и избору најуспјешнијих кандидата, закључени уговори о раду на период од по годину дана. Преостали уговори о раду закључени су за четири савјетника у Кабинету министрице (до истека мандата министрице), једног техничког секретара у Кабинету замјеника министра (такође се временски период уговора веже за мандат замјеника), три амбасадора и једног генералног конзула који су именовани одлуком Предсједништва, једног државног службеника за што је расписан јавни оглас до повратка одсутног дјелатника с породичног одсуства, те 11 запосленика. За запосленике су закључени уговори о раду и исти су продужавани на период од по три мјесеца (с прекидима од пар дана између уговора) без расписивања јавног огласа.

Ревизионим поступцима смо утврдили да је већина запослених била ангажована и у 2020. години те да се њихов ангажман на дужи временски период свакако не може сматрати привременим карактером. Министарство је, уз претходно добијено мишљење Министарства финансија и трезора БиХ, 12.04.2022. године упутило захтјев Савјету министара БиХ за давање сагласности за занављање девет радних мјеста запосленика.

ПРЕПОРУКА 20

Министарство је дужно ангажман лица путем уговора о раду на одређено вријеме проводити у складу са Законом о раду у институцијама БиХ, руководећи се принципима законитости и транспарентности.

Обављање послова другог радног мјеста: Током 2021. године, 14 лица је обављало послове другог радног мјеста у сједишту Министарства и 15 лица у ДКП мрежи - већином послове отправника послова. Ревизионим поступцима смо уочили да се одређен број обављања послова другог радног мјеста у сједишту односи на врло значајна и руководећа радна мјеста попут помоћника министра, секретара Министарства и сл. Лица која су обављала послове другог радног мјеста на значајним позицијама исте су обављала на основу одлуке о преносу овлашћења. У образложењу наведене одлуке, као основ за наведено поступање наводи се члан 61. став 1. и 2. Закона о управи²⁶ и члан 13. Правилника о унутрашњој организацији Министарства иностраних послова²⁷.

Током 2021. године 11 лица је обављало послове на основу Одлуке о преносу овлашћења од којих је за шест лица извршено вертикално помјерање, односно на послове радног мјеста вишег ранга, а за пет лица хоризонтално помјерање, тј. на послове радног мјеста истог ранга. Тако је нпр. по вертикалном помјерању шеф одсјека-министар савјетник у Одсјеку за мир и безбједност овлашћен да обавља послове из надлежности секретара у Министарству (наведено лице које је обављало послове секретара у међувремену је именовано на позицију амбасадора у Норвешкој, а послове секретара је наставило обављати друго лице у 2022. години такође по овлашћењу). Надаље, шеф Одсјека-министар савјетник у Одсјеку за Сјеверну и Јужну Америку, Аустралију, Јапан и Оцеанију у Сектору за билатералне односе је по овлашћењу обављао послове помоћника министра у Сектору за билатералне односе, затим шеф одсјека - министра савјетника у Одсјеку за ЕУ такође по овлашћењу министрице обавља послове помоћника министра у Сектору за мултилатералне послове. За наведена поступања министрица је донијела одлуке о преносу овлашћења и исте трају све до избора лица за конкретно упражњено радно мјесто у складу са законским прописима (а за које још увијек није расписан јавни конкурс). Увидом о документацију утврдили смо да су поједина рјешења о преносу овлашћења донесена још у 2019, 2020, 2021. и чак настављана у 2022. години.

Исплата накнаде за обављање послова другог радног мјеста у сједишту се вршила путем исплате новчане награде-стимулације будући да је Одлуком о начину и поступку остваривања права на накнаду државних службеника за обављање послова другог радног мјеста у институцијама БиХ из јуна 2009. године дефинисано да се накнада за привремено обављање послова другог државног службеника може одобрити само у случају када је расписан конкурс за попуњавање конкретног радног мјеста и прибављена сагласност Агенције за државну службу Босне и Херцеговине. Накнада државном службенику који привремено обавља послове другог државног службеника, за конкретно непопуњено радно мјесто, може се исплаћивати најдуже три мјесеца. Изузетно, накнада се може исплаћивати и дуже од три мјесеца ако се ради о обављању послова другог радног мјеста, као привремена замјена државног службеника због боловања или породилског одсуства,

²⁶ који дефинише да: „Органом управе руководи руководицац. Руководилац органа управе представља орган управе, организује и обезбјеђује законито и ефикасно обављање послова, доноси прописе и издаје друге акте за које је овлашћен и предузима друге мјере из надлежности органа управе, те одлучује у складу са законом о правима, обавезама и одговорностима државних службеника и запосленика у вршењу службе“

²⁷ према којем помоћници министра и руководиоци осталих основних организационих јединица организују рад тако да се исти не сметано одвија и у случају њихове одсутности. Наведени члан такође дефинише да у случају привремене одсутности руководиоца основне организационе јединице замјењује га лице које одреди министар у сарадњи са замјеником министра и секретаром

у складу са законом. У Министарству обављање послова других радних мјеста траје дужи временски период (поред упитне правне заснованости) те сматрамо како исто утиче на успостављање квалитетног система интерних контрола као и обезбјеђење континуитета у пословима Министарства. Наведено такође може имати за посљедицу обављање послова у смањеном капацитету те упитности могућности обављања два радна задатака. Обављање послова другог радног мјеста треба и може се евентуално користити у изнимним/специфичним случајевима и за врло кратак временски период, поготово имајући у виду да се ради о врло важним позицијама у Министарству. Према доступним информацијама, Министарство је тек 12.04.2022. године тражило мишљење од Министарства финансија и трезора БиХ, а везано за занављање радних мјеста руководећих државних службеника: секретар министарства и два помоћника министра у Сектору за билатералне односе и Сектору за мултилатералне односе. Све наведено указује на то да Министарство није правовремено предузимало активности по питању расписивања јавних конкурса за попуњавање наведених радних мјеста, стога овакав начин кадровског попуњавања сматрамо неприхватљивом праксом посебно на дужи временски период.

ПРЕПОРУКА 21

Министарство је обавезно упражњене позиције, посебно руководећих државних службеника, попунити у складу са законском легислативом која регулише процес запошљавања.

Одсуство из државне службе - неплаћено одсуство: Право на неплаћено одсуство регулисано је Одлуком о условима за коришћење права на неплаћено одсуство и на рад са скраћеним радним временом²⁸. У 2021. години на неплаћеном одсуству евидентирано је 12 запослених (број без лица која су на неплаћеном одсуству ради школовања). Разлози неплаћеног одсуства су именовања на позиције савјетника чланова Предсједништва, именовања на функције амбасадора, обављање послова у другим органима власти и сл.

У 2021. години руководећи државни службеник - помоћник министра у Сектору за мултилатералне односе је, прије одласка на именовану функцију (одлуком Предсједништва БиХ именован за амбасадора БиХ у Краљевини Холандији) интерно премјештен (на основу личног захтјева) на ниже радно мјесто шефа Одсјека-министра савјетника у Одсјеку за економску мултилатералу уз мишљење Агенције за државну службу БиХ. Чланом (3) Одлуке о условима за коришћење права на неплаћено одсуство и на рад са скраћеним радним временом право на неплаћено одсуство по сили закона наступа у случају када је државном службенику, који није руководећи државни службеник, потврђена кандидатура за јавну функцију на коју се бира директно или индиректно у било којем законодавном или извршном органу власти или је именован на положај у било којем законодавном или извршном органу власти на било којем нивоу у БиХ. Посљедица наведеног интерног премјештаја с више на нижу позицију је стварање услова за коришћење статуса неплаћеног одсуства, односно права на повратак запосленог у матичну институцију послје истека мандата. Наведеном одлуком такође је дефинисано ограничење према којем руководећи државни службеник не може користити право на неплаћено одсуство по наведеном основу, што јасно указује на мотив интерног премјештаја с руководећег на ниже радно мјесто.

²⁸ Одлука СМ број 85/13 од 25.04.2013. године

Прелазак запосленика у државне службенике: У 2021. години два запосленика која су претходно била у радном односу на неодређено у Министарству су путем јавног конкурса запослени са статусом државних службеника. Један од њих је по овлашћењу обављао послове вишег стручног сарадника за писарницу у Одсјеку за опште послове, архив и документацију у Сектору за опште послове, почевши од 01.01.2020. године до доношења одлуке о престанку овлашћења. Од 03.02.2021. године има статус државног службеника и распоређен је на радно мјесто I секретар у Одсјеку за имунитете и привилегије у Одјељењу за дипломатски протокол. Други државни службеник је потребно радно искуство доказао потврдом о обављању послова високе стручне спреме у Министарству. Имајући у виду наведено, доводимо у питање могућност ефикасног истовременог обављања послова на два радна мјеста те начин вођења евиденција о обављању истих.

Пензионисање државних службеника и упосленика: Према Закону о раду у институцијама БиХ и Закону о државној служби у институцијама БиХ, радни однос престаје када запосленик наврши 65 година живота и најмање 20 година стажа осигурања или 40 година стажа осигурања, независно од година живота – даном доношења рјешења. Према расположивим подацима утврдили смо да је одређени број именованих лица (министрица и одређени број амбасадора) и даље у радном односу, иако су стекли горе наведене услове за одлазак у пензију.

Престанак радног односа: Радни однос је са 31.12.2021. године престао за 22 лица. Разлози престанка у сједишту су одласци у мировину, прекид радног односа ради смрти запосленог и споразумни прекиди радног односа. Престанак радног односа у ДКП-у се односи на шефове ДКП-ова на основу одлука Предсједништва БиХ.

Суспензије: За једно лице запослено у Мисији БиХ при ЕУ у Бриселу је 11.10.2021. године донесено Рјешење о суспензији којим је одређено да запослено лице прима пуни износ плате до окончања кривичног поступка.

Уговори о дјелу: Издаци на основу уговора о дјелу у 2021. години су реализовани у нето износу од 239.371 КМ. У односу на 2020. годину наведени издаци су већи за 108.929 КМ, што је, између осталог, посљедица већег броја ангажмана за 11 лица у односу на претходну. У току године путем уговора о дјелу било је ангажовано укупно 30 извршилаца. Одобрена средства за уговоре о дјелу за 2021. годину износила су 80.000 КМ те су додатна средства у износу од 170.000 КМ обезбијеђена кроз реструктурисање, а издаци по овом основу исплаћени су на мјесечном нивоу у распону од 1.000 - 2.000 КМ.

Увидом у одређени број уговора утврдили смо да су закључени за послове који већим дијелом, према опису послова, одговарају систематизованим радним мјестима. Уговори се закључују на период од по мјесец дана или на период од по три мјесеца, али се исти обнављају по истеку те се на тај начин ангажман продужава током више година. За 20 лица ангажман је трајао већим дијелом године у континуитету. Износ исплаћених накнада креће се у распону од 200-2.000 КМ, а за највећи дио ангажованих лица исплаћује се износ од по 800 КМ.

Ангажовање лица на основу уговора о дјелу се проводи дужи временски период и за послове који нису привременог карактера.

За ангажман једног лица исплаћује се мјесечна накнада по уговору о дјелу у износу од 2.000 КМ почев од марта 2021. године. Наведено лице је било у дугогодишњем радном односу у Министарству након чега је стекло услове за одлазак у пензију и исту остварило, а последице краћег времена

ангажовано по уговору о дјелу за обављање стручно-консултантских услуга за праћење, извјештавање и сачињавање анализа извјештаја по актуелним питањима из подручја финансија.

Напомињемо да је неприхватљива пракса поновног ангажовања лица које је испунило законске услове за одлазак у пензију, посебно у дужем временском периоду, исту остварило заједно са свим законски припадајућим правима, те поново ангажовано путем уговора код истог послодавца. Оваква пракса посебно је проблематична ако узмемо у обзир да се ради о јавном сектору који се финансира новцем пореских обвезника, те високу стопу незапослености у БиХ. Уколико је заиста постојала оправдана потреба за ангажовањем запосленика на то радно мјесто, сматрамо како је на вријеме то требало уобзирити. Значајнији износ накнаде за уговоре о дјелу (1.992 KM) исплаћује се почев од фебруара за обављање послова одржавања редовних контаката с представницима Министарства одбране и Министарства безбједности у циљу сарадње у предметним подручјима, ажурирања листе међународних (билатералних и мултилатералних) уговора, споразума и меморандума из подручја одбране и безбједности, одржавања састанака с релевантним представницима амбасада и међународних организација те обављање осталих задатака према налогу Кабинета. Међутим, у оквиру Министарства дјелује одређени број сектора и одјељења (који су попуњени према важећој систематизацији) чији опис послова одговара наведеним пословима из конкретног уговора о дјелу.

Дакле, одређен број уговора закључен је током цијеле године са краћим прекидима што нам првенствено указује на то да се не ради о краткорочном ангажману и обављању једнократних конкретних послова за које би извршиоци посла добили уговорену накнаду (што је уједно и карактеристика уговора о дјелу) него да се ради о цјелогодишњем ангажману за који се исплаћују мјесечни износи - односно плате. Уговори о дјелу закључују се само за конкретне једнократне послове који у својој суштини одговарају карактеристикама уговора о дјелу (то не могу бити послови који имају континуитет нити послови радног мјеста). Сматрамо да ангажмани путем уговора о дјелу у јавном сектору представљају нетранспарентан начин запошљавања, с обзиром на то да се не пружају једнаке шансе свима који су заинтересовани за посао. Такође, ствара се могућност фаворизовања лица на расписаном јавном конкурсима које је већ претходно било ангажовано путем уговора о дјелу на одређеној позицији, у односу на она лица која се по први пут пријављују – што показује досадашња пракса како у Министарству тако и у другим институцијама БиХ. Напомињемо како је ангажовање на основу уговора о дјелу константно присутно у дужем временском периоду и поред препорука датих у претходним ревизионим извјештајима.

ПРЕПОРУКА 22

Препоручујемо Министарству да у складу са законским прописима који регулишу подручје облигационих односа уговоре о дјелу закључује у изнимним и оправданим случајевима и то за конкретне послове који се јављају повремено.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Министарство је за 2021. годину, у складу са одлукама о привременом финансирању, доносило привремене планове јавних набавки по кварталима, који су током периода мијењани и допуњавани у складу с потребама институције. Објављени планови садрже податке само о планираним набавкама у сједишту Министарства. У 2021. години није било презентованих планова јавних набавки у ДКП БиХ, а који су у складу са важећим прописима саставни дио плана набавки Министарства. Одлуком министрице формирана

је комисија која проводи поступке јавних набавки у Министарству. Преглед реализације закључених уговора/оквирних споразума објављен је на веб страници Министарства. Услови и начин додјеле уговора за јавне набавке роба, радова и услуга који се додјељују у дипломатско-конзуларним представништвима је дефинисан Правилником²⁹ који је Савјет министара БиХ, на приједлог Министарства, а уз претходну сагласност Агенције за јавне набавке БиХ донио у септембру 2015. године.

Према презентованим подацима током ревизије, Министарство је провело 22 поступка јавних набавки. Од наведеног броја, Министарство је у 2021. години провело два отворена поступка укупне вриједности 475.000 КМ без ПДВ-а, два конкурентска поступка у вриједности од 21.322 КМ без ПДВ-а, један преговарачки поступак без објаве обавјештења у вриједности од 18.000 КМ без ПДВ-а. Осим наведеног, Министарство је путем директног споразума извршило набавке у вриједности од 41.224 КМ без ПДВ-а. У наведени извјештај нису евидентирани поступци о набавкама проведеним у ДКП мрежи, јер, према презентованим подацима, ниједан ДКП БиХ није доставио извјештај о додијељеним уговорима у 2021. години.

На основу прегледаних процедура јавних набавки везаних за набавку услуге посредовања у продаји авионских карата (400.000 КМ), набавку службених аутомобила системом лизинга (сва 97.000 КМ), набавку услуга сервисирања и одржавања моторних возила (25.000 КМ), набавку услуге брзе поште

Министарство ни у 2021. години није обезбиједило да се поступци набавки покрећу благовремено, да се у цијелости поштују одредбе закључених уговора, те није обезбиједило поуздано праћење реализације закључених уговора.

(поступак није окончан), набавку услуга одржавања система за управљање документима OWIS (18.000 КМ), као и праћења реализације закључених уговора о извођењу радова, адаптацији и наткривању атријума у сједишту Министарства (607.490 КМ), набавке мрежне опреме и набавке услуге интернета уочили смо следеће:

На основу извршене ревизије, наводимо општа запажања и слабости уочене током ревизије процеса јавних набавки:

- Процесом ревизије уочено је да се поступци набавке не покрећу благовремено (на примјер набавке горива, брзе поште, авио-карте и слично). С обзиром на то да и према ранијим искуствима поступци набавке одређених роба и услуга у Министарству, због честих жалби, значајно касне, Министарство није обезбиједило да се поступци набавке покрећу благовремено, што за последицу има то да се временски истекли уговори користе и даље. Напомињемо како неблаговремено провођење јавних набавки у случају континуираних јавних набавки за последицу има продужетак уговора с постојећим добављачем, што, осим неусклађености са ЗЈН, отвара и питање довођења у повољнији положај одређених добављача, као и ризик набавке роба, услуга и радова по неповољнијим условима него је то стање на тржишту.
- Министарство у свим случајевима не поштује одредбе закључивања уговора. Увидом у документацију можемо констатовати да је обавјештење о избору најповољнијег добављача за набавку услуга горива послано 18.01.2022. године. По истеку законом дефинисаног рока Приједлог оквирног споразума је 14.02.2022. године упућен изабраном понуђачу на потпис. И поред чињенице да је раније важећи уговор за набавку горива истекао половином новембра 2021. године до

²⁹ Правилник о уговорима који се додјељују у дипломатско-конзуларним представништвима и мисијама БиХ, Службени гласник БиХ, број 84/15

момента обављања завршне ревизије (закључно са 6.4.2022. године) оквирни споразум са изабраним добављачем није потписан. Министарство и даље користи услуге раније изабраног добављача.

- На нивоу Министарства није обезбијеђено поуздано праћење реализације закљученог уговора, по свим аспектима (временски, вриједносно и количински). Процесом ревизије уочено је да је закључени уговор за набавку брзе поште вриједносно истекао током 2021. године. Међутим, поступак набавке је покренут тек по сазнању да је уговорена вриједност прекорачена и исти је у моменту обављања завршне ревизије још у току. Министарство је наставило користити услугу раније изабраног добављача, тако да је у 2022. години (закључно са 24. мартom) за коришћење ових услуга плаћено 44.598 KM.
- На основу одлуке о покретању поступка јавне набавке авио-карата покренут је отворени поступак набавке чија је укупна планирана вриједност 400.000 KM без ПДВ-а на годишњем нивоу. Поступцима ревизије утврђено је да: набавка није благовремено покренута (покренута је два мјесеца прије истека важећег оквирног споразума), одлука о избору најповољнијег добављача није достављена понуђачима у року од седам дана од дана доношења (одлука о избору донесена 27.10.2020. године, а понуђачима путем факса достављена 18.11.2020. године), на интернетској страници нису објављени основни елементе уговора.
- Увидом у реализацију закљученог уговора за санацију крова Културно-информативног центра у Загребу, можемо констатовати да није обезбијеђено праћење свих одредби закљученог уговора. С обзиром на то да је закљученим уговором дефинисан рок за завршетак радова, према предоченој документацији, контрола над поштивањем ове уговорене обавезе није обезбијеђена. Достављени документ са називом: грађевина: опис радова, који се сматра грађевинским дневником, нема датума када су изведени радови, што је основни параметар за праћење динамике/реализације радова.

ПРЕПОРУКА 23

Потребно је детаљно анализирати све уочене слабости везане за јавне набавке те додатно унаприједити систем интерних контрола процеса јавних набавки.

Процесом ревизије појединачних, значајнијих поступака јавних набавки, утврдили смо следеће неправилности и недостатке:

7.1. Набавка услуга одржавања возила

Приликом избора најповољнијег добављача за набавку услуга одржавања возила покренут је поступак у јануару 2021. године, подјелом на пет лотова. Подјела на лотове је вршена према типу возила. Избор добављача је извршен само за један лот – одржавање VW возила, те је поступак поновљен. Анализирајући предметни поступак набавке, може се констатовати да је у првом поступку потенцијални понуђач упутио приговор на тендерску документацију, истичући да је иста дискриминирајућа, јер се тражи да понуђач има на располагању оригинални дијагностички уређај за дијагностицирање кvara на моторном возилу, издану од генералног заступника или овлашћеног трговца за марку возила. Министарство је предметни приговор оцијенило као неоснован и прослијеђен је Канцеларији за разматрање жалби. Због неуплаћене таксе Канцеларија за разматрање жалби приговор није разматрала. У поновљеном поступку који је покренут у септембру, Министарство је по истом основу имало приговор на тендерску документацију (од другог заинтересованог понуђача) који је одбацило. Предметну жалбу је Канцеларија за разматрање жалби разматрала и уважила, што је резултовало поништењем тендерске

документације и обавјештења о набавци. Поновљени поступак није окончан у 2021. години.

ПРЕПОРУКА 24

Министарство је дужно тендерску документацију креирати на начин који ће обезбиједити примјену општих принципа члана 3. Закона о јавним набавкама (остварење активне и правичне конкуренције), те на тај начин избјећи могућност приговора на тендерску документацију у том сегменту.

Реализација закљученог уговора о извођењу радова, адаптацији и наткривању атријума у објекту Министарства (607.490 КМ): Министарство је било, по потписивању уговора, у обавези да 3.3.2021. године уведе извођача у посао, а исти је уведен 23.3.2021. године. Од момента увођења у посао, рок за извођење радова је био 120 дана, тј. до 27.7.2021. године. Међутим, због проблема са обављањем послова надзора, послови до момента обављања завршне ревизије нису окончани. Тачније, закљученим уговором са надзором исти је био у обавези да изврши именовање надзорног органа. Дописом од 23.02.2021. године је именован само надзорни инжењер, уз напомену да ће се остали чланови именовати у току извођења радова. Именовани надзорни инжењер је усмено обавијестио Министарство да је смијењен са функције те је 21.4.2021. године послан допис Заводу да се именује нови члан Надзорног органа. У току извођења радова градилиште је посјетила и Федерална управа за инспекцијске послове, која је издала Рјешење о поступању. Због „застоја“ у раду продужен је рок за извођење радова до 30.11.2021. године анексом уговора. Нови чланови надзорног органа су именовани 22.10.2021. године тада су настављени радови на грађевини. Према информацијама добијеним из Сектора за некретнине, извођач радова у међувремену није прекидао радове, изводио је радове који су видљиви и које надзорни орган може накнадно потврдити по именовању. И поред чињенице да је и анекс уговора истекао (30.11.2021. године) додатни анекс није потписиван и продужење извођења радова ће доставити кроз грађевински дневник. Банкарска гаранција за добро извршење посла – обављених радова је продужена до 31.12.2021. године, међутим, за авансну уплату банкарска гаранција није продужавана. Наведено правдају чињеницом да је извођач радова до момента сачињавања анекса уговора обавио послове чија је вриједност већа од даног аванса. У моменту обављања завршне ревизије радови су окончани, али обрачун коначне ситуације није извршен. Извођач радова је у децембру доставио I привремену ситуацију у вриједности од 572.172 КМ, која је и плаћена. *Напомињемо како на фону нових информација гледе спора око власништва зграде сједишта Министарства и улагања у исту, руководство Министарства треба водити рачуна и имати на уму новонастале околности, а све у циљу заштите јавних средстава.*

Набавка услуга одржавања система за управљање документима OWIS: Министарство је донијело одлуку о набавци, припремило тендерску документацију и техничку спецификацију и провело преговарачки поступак без објаве обавјештења. Основ за примјену преговарачког поступка је испуњена у складу са чланом 21. став ц) ЗЈН-а. Министарство посједује систем за управљање документима – OWIS који је имплементирала фирма ОРКА д.о.о. која је власник софтверског кода. Власништво се доказује рјешењем у којем је наведено да је понуђач код Института за интелектуално власништво БиХ заштитио софтвер, те је једини овлашћени понуђач за тражене услуге. Процијењена је вриједност набавке у износу од 18.000,00 КМ без ПДВ-а. Износ процијењених средстава за потребе пројекта је дефинисан на основу ранијег искуства у одржавању овог система као и потреба да се уради оптимизација и надоградња апликације што је утицало на одређено повећање вриједности. Уговор са изабраним

добављачем је закључен 11.6.2021. године у износу од 21.060 КМ са ПДВ-ом на период од 12.6.2021. до 12.6.2022. године. Истим нису прецизиране заштитне мјере нити казнене одредбе у случају неизвршења или непотпуног извршења уговорених обавеза од стане избраног добављача.

ПРЕПОРУКА 25

Министарство треба Уговором дефинисати заштитне мјере укључујући накнаду штете у случају неквалитетног извршења уговорених услуга.

Услуге интернета: Министарство за потребе сједишта плаћа мјесечни закуп резервног Интернет линка капацитета 30 Mbps. Фактура у износу од 1.551 КМ са ПДВ-ом за услуге резервног Интернет линка се реализује на основу уговора закљученог 2008. године. Уговорени капацитет од 4 Mbps није мијењан новим уговором нити анексом уговора, него је понуђач самостално повећавао капацитет предметног линка. Непровођење процедуре набавке интернет услуга, гдје цијена услуге није мијењана 14 година, може бити неекономично.

ПРЕПОРУКА 26

Министарство треба проводити процедуру набавке услуга интернета и зановити старе уговоре.

Набавка службених аутомобила путем лизинга: У току 2021. године Министарство је набавило два службена аутомобила за Мисију БиХ при ЕУ у Бриселу (Volkswagen Passat Berline) чија набавна вриједност износи 24.442 EUR на 48 мјесечних рата и Генерални конзулат БиХ Штутгарт (Audi A4) чија набавна вриједност износи сса 25.500 EUR на 36 мјесечних рата. По ријечима запослених, средства за ове намјене су обезбијеђена у оквиру буџетске позиције конта 613622 – Унајмљивање возила.

Напомињемо да оваквим начином рада тј. вршењем набавки путем лизинг система, Министарство ствара обавезе које могу изаћи изван оквира планираног буџета – посебно ако се ради о значајнијим набавкама.

ПРЕПОРУКА 27

Министарство треба приликом набавки системом лизинга обавезно консултовати и конкретно договорити такве активности са Министарством финансија и трезора у циљу избјегавања стварања обавеза изван планираних оквира.

8. ОСТАЛО

8.1. ИТ ревизија

Министарство има комплексан и просторно распоређен информациони систем који се састоји од више физички и логички одвојених сегмената, са различитим типовима комуникација и база података. Одсјек за информатику и телекомуникације дјелимично је попуњен стручним кадровима, првенствено у дијелу који се односи на позиције са високом школском спремом. Буџетом нису предвиђена средства за обуке ИТ особља. Претходно, између осталог, захтијева повремено ангажовање екстерних пружатеља

услуга за администрацију и одржавање постојећих сегмената система. Постојећи домен контролери су раније мигрирани на виртуелизовану платформу за коју се такође врши екстерно одржавање. Министарство нема закључен стални уговор о одржавању споменуте платформе него врше директне позиве када се укаже потреба за одржавањем. Буџетска средства у 2021. години за одржавање виталних дијелова информационог система су била расположива. Документ оквирног буџета креиран на трогодишњој основи обухвата већи дио застарјеле компјутерске опреме. Мрежна опрема је једним дијелом занављана у 2021. години. Сви потребни информациони системи у ДКП-овима су повезани са Агенцијом за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине, Министарством безбједности БиХ, и са сједиштем Министарства. У оквиру система управљања документима извршено је повезивање 56 ДКП-ова, тако да пријем и отпрема докумената у ДКП иде кроз DMS систем. Путем DMS система урађена је још једна независна база података свих међународних уговора Босне и Херцеговине која садржи све потписане уговоре. Поред наведеног, завршене су активности миграције електронске књиге улазних фактура за дипломатско-конзуларна представништва и у току су активности миграције књиге путних налога за све ДКП-ове.

Веб страница: Министарство је донијело Одлуку о начину функционисања homepage Министарства (Одлука), која прописује објаву података на истој. Конзуларне информације се већим дијелом налазе на веб страници сједишта, а специфични обрасци се налазе на веб страницама амбасада и конзулата. У процесу ревизије је уочено да се одређени садржаји (набавке, информације о особљу у амбасадама и конзулатима и сл.) не објављују правовремено. Ревидирани су расположиви подаци о дипломатским представништвима у Штокхолму, Паризу и Милану. Уочено је да представништва у Паризу и Милану немају своје веб странице. Констатовано је да недостатак веб страница генералних конзулата ограничава могући приступ информацијама које су од интереса за кориснике услуга конзулата. Почетком 2020. године покренуте су активности на имплементацији нове веб странице сједишта Министарства, са наміјером да се уради оптимизација и допуњавање садржаја, а у перспективи унифицирају веб странице ДКП мреже. Како је у међувремену у Одсјеку за комуникације и информатику дошло до одлива стручних кадрова, ове активности су обустављене.

ПРЕПОРУКА 28

Министарство треба, посебно у условима када значајан број ДКП БиХ нема своју веб страницу, успоставити механизам за ефикасно ажурирање података и унапређење система објаве података на веб страници.

8.2. Судски спорови - имовинско-правно питање

Министарство, 01.12.2021. године, заприма обавијест од стране ЈП Жељезнице Федерације БиХ, којом пошљалац обавјештава да је у земљишне књиге уписан као власник објекта и земљишта испод објекта у којем је смјештено Министарство. Истом обавијести је институцији остављен рок од седам дана за упућивање захтјева за закључење уговора о закупу дијела предметног објекта који користи Министарство. Рјешењем Земљишнокњижног уреда Опћинског суда у Сарајеву, број 065 О ДН-16-028 204 од 15.10.2021. успостављен је нови ЗК уложак број 513 КО Сарајево IV, а који одговара претходном улошку броја ЗК 136 СП Сарајево махала Л, те у истој право власништва у Б листу у корист ЈП Жељезница Федерације Босне и Херцеговине д.о.о. са дијелом 1/1.

Министарство се, у вези са наведеном ситуацијом обратило Правобранилаштву БиХ у смислу даљег поступања, те предузимања потребних правних радњи. Правобранилаштво БиХ је актом број ОИ-10-4-У-38121 од 07.03.2022. године³⁰ обавијестило Министарство да је поступак по жалби на рјешење Земљишнокњижног уреда Опћинског суда у Сарајеву број 065 О ДН-16-028 204 од 15.10.2021. године, у току. Министарство је доставило и хронолошки преглед активности у вези са уписом права власништва на предметној некретнини. Током 2004. године, Правобранилаштво БиХ је одбијено са захтјевом да Опћина Центар донесе рјешење којим би се Босна и Херцеговина одредила као носилац права располагања над некретнином. У другостепеном поступку, 2005. године, предметно рјешење је поништено од стране Федералне управе за геодетске, имовинско-правне послове и катастар некретнина, те је предмет враћен на поновни поступак. Исте године Опћина Центар ће рјешењем одбити поновљени захтјев Правобранилаштва БиХ, као и жалбу на предметно рјешење. Правобранилаштво БиХ је 30.01.2006. године поднијело тужбу у име Босне и Херцеговине, а против Федералне управе за геодетске, имовинско-правне послове и катастар некретнина. Пресудом Кантоналног суда у Сарајеву број 09 О У 000541 06 У од 28.09.2010. године, у правној ствари тужиоца Босне и Херцеговине заступане по Правобранилаштву БиХ против рјешења туженог Федерална управа за геодетске, имовинско-правне послове и катастар некретнина, број 05-31-1152/05 од 20.12.2005. године, тужилац је одбијен са тужбеним захтјевом као неоснованим.

Служба за заједничке послове институција БиХ се два пута огласила ненадлежном у вези са предметним питањем, упућујући Министарство да се обрати Комисији за државну имовину Савјета министара која није одговорила на упућени захтјев Министарства.

У вези са описаном ситуацијом, Канцеларија за ревизију се суздржава од прејудуцирања исхода поступка, али скреће пажњу на потенцијални материјални ризик који поступак са собом носи. Напомињемо како је сједиште Министарства на наведеној адреси (Сарајево

Неријешено питање права власништва над објектом – сједиштем Министарства – представља потенцијални високи материјални, али и оперативни ризик по пословање Министарства.

- Мусала 2) од његовог самог оснивања - готово 30 година. Министарство уредно измирује све комуналне и остале трошкове по питању одржавања објекта. Министарство до сада никада није плаћало накнаду за закуп

предметног простора ЈП Жељезницама ФБиХ.

ПРЕПОРУКА 29

Ревизија препоручује Министарству да, у сарадњи са својим заступником по закону, предузме све потребне правне радње и законом прописане правне лијекове, а све у циљу заштите имовинско-правних интереса БиХ, односно Министарства.

8.3. Ревизија ДКП БиХ

Процесом ревизије обухватили смо пословање амбасада у Паризу, Штокхолму те генералном конзулату у Милану. Ревизију ДКП-а смо обавили у сједишту Министарства.

³⁰ Имајући у виду важност цјелокупне ситуације, ревизија је става да је потребно обухватити и акте из 2022. године, а који ће бити предметом детаљније анализе у ревизији за 2022. годину.

Амбасада у Штокхолму: За рад Амбасаде у Штокхолму у 2021. години са јединственог рачуна у Минхену мјесечно су дотирана средства у укупном износу од 364.384 EUR (712.673 KM). Према прегледу Плана расхода за 2021. годину, од укупно одобрених средстава, реализована су средства у износу од 696.504 KM. Значајнија средства су реализована за исплату бруто плата и накнада (215.194 KM), накнаде трошкова запослених (171.119 KM) трошкове унајмљивања имовине и опреме (175.144 KM), те уговорене услуге (68.683 KM).

Процесом ревизије је утврђено како је Амбасада имала проблема око трансфера конзуларних такси, јер одлукама Удружења шведских банака није било могуће вршити међународне новчане трансфере према земљама које се налазе на ЕУ листама високоризичних земаља за прање новца и финансирање терористичких активности, а БиХ је тек од листопада 2020. године одобрен излаз из обавезе извјештавања о усклађивању са међународним стандардима у области борбе против прања новца и финансирања терористичких активности (односно не налази се на сивој листи MONEYVAL-а и FATF-а). Сједиште Министарства упутило је Амбасаду да врши трансфер у Франкфурт што функционише све док функционише рачун ЦББХ у Франкфурту. Након проблема са рачуном у Франкфурту Амбасада у Штокхолму је била онемогућена да врши трансфер конзуларних такси због чега административне таксе нису трансфериране од новембра 2021. године. Амбасада је предузимала активности у координацији са сједиштем Министарства на изналажењу рјешења.

Потребно је да Министарство, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, настави предузимати активности на изналажењу рјешења како би се трансфер конзуларних такси правовремено одвијао у складу са важећим прописима, при томе водећи рачуна о економичности, ефикасности и рационалном трошењу буџетских средстава.

Попис: Амбасада у Штокхолму поступила је у складу са упутством, именована комисија од три члана је извршила попис свих ставки које су од њих захтијеване. Амбасадорица је прихватила извјештај о попису и исти је уз пратећу документацију благовремено (18.01.2022. године) прослиједила у сједиште Министарства. Увидом у Главну књигу Амбасаде у Штокхолму и Извјештај комисије за усклађивање стварног стања с књиговодственим стањем можемо констатовати да нису утврђена одступања. Процесом ревизије уочено је сљедеће:

- Приликом увида у документацију везану за попис утврдили смо да исти није проведен на одговарајући начин. Извјештај о извршеном попису потраживања и обавеза је састављен у форми табеле у сједишту Министарства која у свим случајевима не садржи податке о књиговодственим исправама на основу којих су иста евидентирана. Ово је посебно битно када се ради о потраживањима из ранијег периода чији износи се преносе из године у годину без одговарајуће анализе и предузимања одговарајућих мјера. Према расположивим информацијама нисмо могли потврдити да је пописна комисија провела и доставила попис потраживања и обавеза у Амбасади потписан од стране чланова комисије. Увидом у главну књигу утврдили смо да је на одређеним контима евидентирано почетно стање с негативним салдом што је у супротности с рачуноводственим принципима (разграничени приходи на основу наплаћених конзуларних такси и кредити дати радницима). Наведена проблематика евидентирана је и 2016. године приликом ревизије ДКП-а, међутим, пописна комисија још увијек није ријешила наведена питања.

- Пописна комисија предложила је за отпис једно возило, међутим, Средишња пописна комисија није прихватила приједлог за отпис средства с обзиром на то да је средство каско осигурано и да је потребно регулисати наплату штете (наплата штете је остварена у 2022. години).

План и програма рада Амбасаде у Штокхолму Канцеларији за ревизију није предочен.

Амбасада у Паризу: Према прегледу Плана расхода за 2021. годину, од укупно одобрених средстава (945.980 КМ) реализована су средства у износу од 854.332 КМ. Значајнија средства су реализована за исплату бруто плата и накнада и накнаде трошкова запослених. У току 2021. године наплаћени конзуларни приходи износе 86.354 КМ. Амбасада БиХ у Паризу је смјештена у згради коју је БиХ добила путем сукцесије од имовине бивше СФРЈ са напоменом како иста још увијек није укњижена у пословне књиге Министарства – по ријечима запослених процедуре укњижења још увијек трају.

Ревизионим поступцима и прегледом документације уочили смо како евиденције трошкова репрезентације и употребе коришћења службених возила нису уредне и цјеловите тј. на трошковима репрезентације недостаје у свим случајевима образложење настанка и повода трошка, а евиденције о коришћењу службеног возила нисмо добили на увид.

Сугеришемо јачање система интерних контрола у погледу уредности, ажурности и устроја рачуноводствених евиденција све са циљем како би се могла утврдити и контролисати намјенска потрошња јавних средстава.

Попис: Амбасада БиХ у Француској је 17.01.2022. године доставила Извјештај Комисије за попис средстава и обавеза са стањем на 31.12.2021. године³¹. Увидом у сачињени извјештај може се констатовати да није извршен попис потраживања и обавеза на 31.12.2021. године. Тачније, према Упутству о попису Амбасада је била обавезна извршити попис потраживања и обавеза у валути плаћања, односно попис свих трансакција за које посједује документацију којом се доказује потраживање или обавезу (копија фактуре, уговора, платне листе, налог за службено путовање и слично). Надаље, активности на попису нису окончане благовремено, јер је датим Упутством комисије за попис у ДКП дефинисан рок за окончање активности до 10.01.2022. године (изузев активности на попису потраживања и обавеза).

Анализирајући достављени извјештај можемо констатовати да је именована комисија сачинила Листу приједлога за расходовање основних средстава у Амбасади БиХ у Паризу у којој је предложен отпис седам сталних средстава, наводећи да су застарјела, неисправна и да се не користе. Дат је приједлог да се изврши отпис и аутомобила VOLVO C 60 - возило се налази на паркингу испред Амбасаде од фебруара 2021. године, притом наводећи да је потребан журан отпис ради административног регулисања у Републици Француској, због одјаве таблица и уклањања с паркинга. Међутим, Централна пописна комисија је, од седам предложених, прихватила приједлог за отпис само два средства (садашње вриједност 0 КМ), наводећи да за остала средства није достављено адекватно образложење за отпис. Предложени аутомобил није отписан. Надаље, процесом ревизије уочено је да у пословним књигама Амбасаде БиХ у Паризу има евидентираних потраживања из ранијих година (која терети лични конто запослених), као и да има стања на контима дуговно/потражно која нису у складу са природом конта. Према изведеном стању Пописне комисије за усклађивања стварног стања са књиговодственим укупне

³¹ Акт број 09-16-1-37295-1/21

обавезе Амбасади БиХ у Паризу су приказане дуговно (3.828 KM), што само говори и потврђује да се не може потврдити тачност билансних позиција.

На 31.12.2021. године стање на редовном рачуну износило је 104.380 EUR, на конзуларном рачуну 5.589 EUR и стање средстава у благајни 1.044 EUR. Мјесечне дотације новчаних средстава Амбасади БиХ у Паризу износе 40.306 EUR.

Анализирајући стање рачуна Амбасаде на дан пописа 31.12.2021. године уочили смо неуобичајено висок износ новца на редовном рачуну Амбасаде (104.380 EUR) те стога сугеришемо да се изврши цјеловита анализа система дотација ДКП мрежи.

Током ревизије смо уочили како у Амбасади нема плана и програма рада као базног документа за оперативни рад Амбасаде. Амбасада БиХ у Паризу нема веб страницу.

Генерални конзулат БиХ у Милану: Радом Генералног конзулата руководи генерални конзул, који је ступио на дужност у 2019. години. За рад Генералног конзулата у Милану у 2021. години са јединственог рачуна у Минхену мјесечно су дотирана средства у укупном износу од 266.800 EUR (521.815 KM). Према прегледу Плана расхода за 2021. годину, од укупно одобрених средстава реализована су средства у износу од 515.499 KM. Значајнија средства су реализована за исплату бруто плата и накнада (169.454 KM), накнаде трошкова запослених (145.840 KM) те трошкове унајмљивања имовине и опреме (105.086 KM).

Увидом о достављену документацију може се констатовати да је Генерални конзулат у 2021. години наплатио и трансферирао средства у укупном износу од 100.682 EUR. Генерални конзулат БиХ у Милану врши наплату конзуларних такси путем отвореног конзуларног рачуна. Конзулат посједује уређај за картичну наплату конзуларних такси. Међутим, због специфичности појединих корисника услуга Конзулата у Милану, дозвољено је лицима која немају отворен банкарски рачун у Италији да конзуларне услуге плаћају у готовини. Инструкцијом Министарства дефинисане су процедуре наплате конзуларних такси.

Попис: Конзулат у Милану именовао је комисију од три члана која је извршила попис свих ставки које су од њих захтијеване. Генерални конзул је прихватио извјештај о попису и исти је, уз пратећу документацију, благовремено (11.01.2022. године) проследио у сједиште Министарства.

Увидом у Главну књигу Конзулата у Милану, извјештај комисије за усклађивање стварног стања са књиговодственим стањем и извјештај конзуларног представништва о стању пописа потраживања и обавеза на 31.12.2021. године, можемо констатовати да постоје одступања. Тачније, стање по попису конзуларног представништва је евидентирано у пословним књигама Конзулата у Милану, међутим, у Главној књизи конзулата у Милану књиговодствено су евидентирани и други износи који датирају из ранијег периода.

Процесом ревизије уочено је следеће: да је на позицији осталих потраживања стање (15.332 KM) евидентирано из ранијег периода на основу личног задужења за шест лица, на позицији разграничени приход исказано је стање на потражној страни (38.981 KM) што није у складу са природом конта и структура наведеног стања није образложена. Такође, на позицији разграничених расхода евидентирано је стање од 7.550 KM. Према презентованим подацима, ријеч је о разграниченим средствима за укњиживање стана који је БиХ добила сукцесијом у Милану. С обзиром на то да су активности по овом основу окончане, исте требају да се и књиговодствено потврде.

Генерални конзулат БиХ у Милану нема веб страницу.

Општи закључак на основу проведене ревизије одабраног узорка ДКП-ова БиХ:

На темељу, у сједишту Министарства обављене ревизије одабраног броја ДКП дестинација, и налаза до којих смо ревизијом дошли, сматрамо да би руководство Министарства требало предузети одговарајуће активности за цјелокупну ДКП мрежу у сљедећим сегментима:

- **План и програм рада:** обавезно сачињавање плана и програма рада за сваку ДКП дестинацију;
- **Систем интерних контрола:** јачати систем интерних контрола у процесу трошења јавних средстава са нагласком на уредност и цјеловитост пратеће документације (за трошкове репрезентације, употребе службених аутомобила, итд.) као и јачати интерне контроле у систему прикупљања и трансферирања прихода од пружања конзуларних услуга;
- **Систем дотација финансијских средстава ДКП дестинацијама:** преиспитати и анализирати систем финансијских дотација ДКП дестинацијама;
- **Стална средства, обавезе и потраживања:** у што скорије вријеме потребно је отклонити уочене проблеме везане за стална средства, салда на контима потраживања и обавеза ДКП-а који датирају из ранијег периода (уочени су и приликом самог пописа средстава, потраживања и обавеза).

9. КОМЕНТАРИ

Министарство је у остављеном року доставило коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. У коментарима су наведена одређена образложења и ставови на налазе ревизора у поглављима: Организација и руковођење, Путне трошкове, Уговорене услуге, Вишегодишња капитална улагања, Запошљавање и статус ангажованих лица и Набавка службених аутомобила путем лизинга. Наведене коментаре нисмо могли прихватити, јер нису дана адекватна образложења нити је приложена релевантна документација која би утицала на измјене налаза у Извјештају. У циљу јаснијег презентовања извршена је једна техничка корекција у дијелу текста Извјештаја – Вишегодишња капитална улагања. Детаљно објашњење разлога неприхватања коментара дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, који је достављен руководству Министарства уз Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. Изузев претходно наведене техничке корекције, Извјештај није мијењан у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Министарству за 2021. годину обавили су: Миро Галић - виши ревизор (вођа тима), Наташа Павловић – виши ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Ивана Јурчевић – самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Азра Хусић – самостални ревизор за финансијску ревизију, Садмир Тескереџић – ревизор правник и Славиша Вуковић – ИТ ревизор

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију - вођа
тима**

Миро Галић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III – Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА БИХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	52,132,000	700,000	52,832,000	49,291,759	93
Бруто плате и накнаде	25,428,000	0	25,428,000	23,915,038	94
Накнаде трошкова запослених	12,383,000	-605,000	11,778,000	10,847,581	92
Путни трошкови	806,000	200,000	1,006,000	953,250	95
Издаци телефонских и поштанских услуга	935,000	380,000	1,315,000	957,342	73
Издаци за енергију и комуналне услуге	1,440,000	0	1,440,000	1,439,980	100
Набавка материјала	738,000	-180,000	558,000	283,154	51
Издаци за усл. превоза и горива	554,000	-80,000	474,000	415,006	88
Унајмљивање имовине и опреме	5,423,000	0	5,423,000	5,227,991	96
Издаци за текуће одржавање	625,000	-60,000	565,000	483,731	86
Издаци за осигурање	510,000	0	510,000	434,375	85
Уговорене и друге посебне услуге	3,290,000	1,045,000	4,335,000	4,334,311	100
2. Капитални издаци	1,294,000	-700,000	594,000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	294,000	-100,000	194,000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Реконструкција и инвестицијско одржавање	1,000,000	-600,000	400,000	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња(1+2+3)	53,426,000	0	53,426,000	49,291,759	92
5. Вишегодишња капитална улагања	0	5,290,983	5,290,983	572,172	11
	0	5,290,983	5,290,983	572,172	11
6. Новчане донације	0	36,069	36,069	23,568	65
	0	36,069	36,069	23,568	65
7. Програми посебне намјене	0	3,305,701	3,305,701	0	0
	0	3,305,701	3,305,701	0	0
8. Укупно (4+5+6+7)	53,426,000	8,632,753	62,058,753	49,887,499	80

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 24.02.2022. године.

Министрица:
др Бисера Турковић

Биланс стања на 31.12.2021. године

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА БИХ

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Процент (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, кратко. потраживања, разграничења и залихе	15,973,406	18,919,309	84
Новчана средства	12,620,343	14,136,623	89
Краткорочна потраживања	408,753.11	456,406	90
Краткорочни пласмани	1,525,224.61	1,527,804	100
Интерни финансијски односи	184,740	157,961	117
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	1,234,345.05	2,640,515	47
2. Стална средства	57,208,984	58,471,505	98
Стална средства	80,878,976	80,477,305	100
Исправка вриједности	23,669,993	22,005,800	108
Неотписана вриједност сталних средстава	57,208,984	58,471,505	98
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	73,182,390	77,390,814	95
3. Краткорочне обавезе и разграничења	1,949,661	7,796,286	25
Краткорочне текуће обавезе	981,962	4,393,229	22
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	914,970	875,258	105
Интерни финансијски односи	18,800	18,800	100
Краткорочна разграничења	33,929	2,508,999	1
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	57,209,498	58,474,821	98
Извори средстава	57,209,498	58,474,821	98
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	59,159,159	66,271,107	89

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 24.02. 2022. године

Министрица:
др Бисера Турковић

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА БИХ

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупни планирани износ	Остварени износ	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	10,932,000	0	10,932,000	8,215,943	75
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	10,932,000	0	10,932,000	8,215,943	75
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	0	
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	22,199	
Примљени текући трансфери од страних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	22,199	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	10,867	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	10,867	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	10,932,000	0	10,932,000	8,249,009	75

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 24.02.2022. године

Министрица:
др Бисера Турковић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба добити одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Министарства иностраних послова Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно поступати у складу с одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, појашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Министарства.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера како би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 24.02.2022. године

Министрица

др Бисера Турковић